

A-18515

EESKIRJAD
EESTI NSV
TEEDEL JA
TÄNAVATEL
LIIKLEMISEKS

A-18575

Eeskirjad Eesti NSV teedel
ja tänavatel liiklemiseks

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1950

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

8392

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABA-
RIIGI MINISTRITE NÕUKOGU

MÄÄRUS NR. 793

10. oktoobrist 1949. a. Tallinnas.

Tänavliiklemise eeskirjade ja liiklusmärkide kirjelduste kinnitamise kohta Eesti NSV Ministrite Nõukogu

m ä ä r a b :

1. Kinnitada tänavliiklemise eeskirjad ja liiklusmärkide kirjeldused vastavalt lisale.

2. Lugeda kehtetuks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrusega 7. oktoobrist 1947. a. nr. 754 ja 30. septembrist 1948. a. nr. 822 kinnitatud tänavliiklemise eeskirjad ja liiklusmärkide kirjeldused.

(A. VEIMER)

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees

(K. MARANIK)

Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjavalitseja aset.

„On tarvis lõpuks aru saada, et kõigist maailmas olemasolevaist väärtuslikest kapitalidest kõige väärtuslikum ja kõige otsustavam kapital on inimesed, kaadrid.“

(STALIN)

„NSV Liidu iga kodanik on kohustatud hoidma ja tugevdama ühiskondlikku, sotsialistlikku omandit kui nõukogude korra püha ja puutumatu alust, kui kodumaa rikkuse ja võimsuse allikat, kui kogu töörahva jõuka ja kultuurse elu allikat.“

(NSV Liidu konstitutsiooni § 131)

**KÕIGILE LIIKLUSVAHENDITE JUHTIDELE,
TRANSPORDIMAJANDITE JUHATAJAILE,
JALAKÄIJAILE, KÕIGILE LASTEVANEM
MAILE JA PEDAGOOGIDELE.**

SELTSIMEHED!

Noore Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi liiklusvahendite arv kasvab kiiresti. Trammid, autobused ja iga liiki autod on pandud Vabariigi teenistusse, mille tõttu kasvab liiklemise tihedus, mis omakorda nõuab jalakäijailt ja liiklusvahendite juhtidelt kindlat distsipliini, tähelepanu ja tänavliiklemise ees-

kirjade täpset täitmist, mis kindlustab korra ja julgeoleku liiklemisel.

SELTSIMEHED, LIIKLUSVAHENDITE JUHID!

Pidage meeles, et tänavliiklemise eeskirjade mitte-tundmise ja mittetäitmise tõttu juhtub nii linna-tänavail kui ka maanteedel peaaegu iga päev liiklus-õnnetusi inimohvritega.

Nende liiklusõnnetuste tõttu hukkub kõige väärtus-likumat kõigist väärtustest — inimesi. Samuti langevad rivist välja väärtuslikud masinad, mis on sotsia-listlikuks omandiks.

Täitke ise ja selgitage ka teistele tänavliiklemise eeskirjade täitmise vajalikkust. Olge valvsad ja tähe-lepanelikud tööl, ärge sallige kihutamist ja määratud kiirusenormide ületamist, olge ettevaatlikud jala-käijate radadel, trammipeatustel, teekäänakutel, jala-käijate kogunemiskohtadel ja vähevalgustatud täna-vail.

Pidage meeles, et teie valvsus väldib liiklusõnnetusi.

AUTOMAJANDITE JUHTIJAD!

Täitke rangelt kõiki tänavliiklemise eeskirjade nõudeid. Ärge sundige juhte täitma korraldusi, mis on vastuolus tänavliiklemise eeskirjadega (mitte-korrasoleva liiklusvahendiga väljasõit jms.), sest sel-lest oleneb avariideta töötamise edukus.

SELTSIMEHED JALAKÄIJAD!

Tänavliiklemise eeskirjade täitmine kaitseb teid õnnetusjuhtumite ja vigastumiste eest.

Tutvuge nende eeskirjadega ja täitke neid!

ISAD JA EMAD!

Olge eeskujuks lastele. Õpetage neid pidama distsipliini ja korda tänavail liigeldes.

SELTSIMEHED PEDAGOOGID!

Õpetage lapsi — oma õpilasi ennast kaitsma tänaval varitsevate ohtude eest tänavliiklemise eeskirjade täitmisega.

Organiseerige koolides iga liiklusõnnetuse juhu arutelu, mis on toimunud õpilastega tänavliiklemise eeskirjade täitmata jätmise tõttu.

TÄNAVLIIKLEMISE EESKIRJAD

EESTI NSV TEEDEL JA TÄNAVAIL LIIKLEMISEKS.

I. ÜLDEESKIRJAD.

§ 1. Liiklemisjulgeolek nõuab liiklusvahendite juhtidelt ja jalakäijailt ranget distsipliini ning alalist valvelolekut.

Kõik kodanikud on kohustatud täpselt täitma liiklemise eeskirju ning liiklema vastavalt ülesseatud liiklusmärkidele ja miilitsatöötajate märguannetele ning liiklemise korda puutuvaile korraldustele. Iga tänavliiklemisest osavõtja on kohustatud käituma nii, et ei tekiks ohtu temale enesele ega teistele liiklemisest osavõtjaile.

§ 2. Eesti NSV Siseministeriumi Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspektsiooni) korraldused liiklustakistuste kõrvaldamiseks on kohuslikud kõigile kodanikele ja kõigi asutiste, ettevõtete ning organisatsioonide juhatajaile.

§ 3. Liiklusvahendite omanikel ja kasutajail, sealhulgas ka asutiste, ettevõtete, organisatsioonide juhatajail ja Nõukogude armee komandöridel ei ole õigust nõuda liiklusvahendite juhtidelt ning juhtidel ei ole

lubatud täita käske või korraldusi, mis on vastuolus käesolevate eeskirjadega või mis võivad põhjustada liiklusõnnetusi või liiklusvahendite rikkumisi.

§ 4. Liiklemiskitsendused ja -keelud teedel ja tänavail (läbisõidukeeld teatud või kõigile liiklusvahenditele, pöörete tegemise keeld, liikumise kiiruse piiramine jne.) määratakse igal üksikul juhul kindlaks Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) poolt kohaliku TSN täitevkomitee igakordsel kinnitamisel.¹

§ 5. Liiklusmärgid ja teetähised liiklusvahendite juhtide ja jalakäijate jaoks seatakse üles Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) korraldusel. Muud asutised ja organisatsioonid võivad liiklusmärke ja teetähiseid üles seada ainult Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) loal.

§ 6. Juhtudel, mis ei ole ette nähtud käesolevais eeskirjades, peab liiklusvahendite, jalakäijate ja organiseeritud kolonnide liiklemine toimuma nii, et ei tekiks takistusi ega ohtu liiklemisel.

II. VALGUSFOORI JA MILITSIONÄÄRI- REGULEERIJA MÄRGUANDED.

§ 7. Tänavliiklemise reguleerimine toimub valgusfooride ja militsionääride-reguleerijate poolt antavate märguannete ja liiklusmärkide kaudu.

¹ Tallinna linna kohta vt. lisa nr. 8, lk. 122. (Koostaja.)

§ 8. Valgusfoori märktuledele on järgmine tähendus:

a) roheline märktuli — lubab rööpmeta liiklusvahendeil sõita ristteele edasisõitmiseks otse, paremale, vasakule ja tagasisuunas ning jalakäijail ületada sõiduteed. Tramm võib selle märguande puhul liikuda ainult otse ja vasakule.¹

Pööre vasakule (sealhulgas ka tagasisuunas) on lubatud rohelse märktule ajal § 64 ja 65 nõuete täitmisel, eeldusel, et puuduvad vasakule pöörde keelumärgid;²

b) kollane märktuli — keelab liiklusvahendeil sõita ristteele ja jalakäijail ületada ristteed. Selle märktule ajal jalakäijate ülekäigurajal ja ristteel asuvad liiklusvahendid ja jalakäijad jätkavad liikumist ja vabastavad risttee.

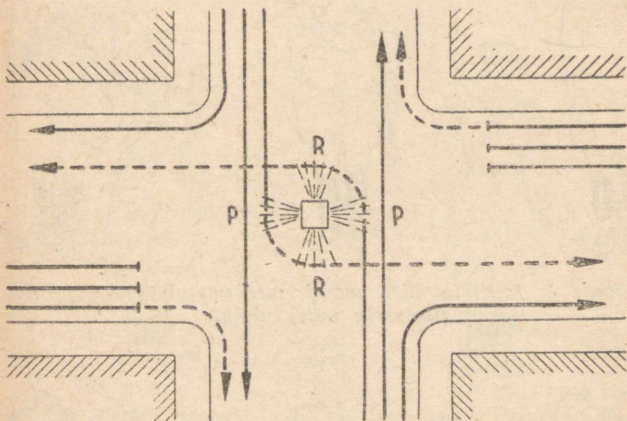
Erandina sellest eeskirjast on lubatud kollase märktule ajal pööre paremale trammile ja rööpmeta liiklusvahendeile, mis liiguvad üheaegselt samas suunas paremale pöörduva trammiga või vastassuunas vasakule pöörduva trammiga.

Vilkuv kollane märktuli reguleerimata liiklusega ristteel — lubab liiklusvahendeil sõita ristteele ja

¹ Vasakule pöördub tramm ainult valgusfoori nn. „kombineeritud“ märktulede puhul. (Koostaja.)

² Vasaku pöörde keelavad osutavad märgid: „Liiklemine lubatud ainult otsesuunas“, „Liiklemine lubatud ainult otse ja paremale“, „Liiklemine lubatud ainult paremale“. (Koostaja.)

jalakäijail ületada ristteed, kuid manitseb juhte ja jalakäijaid erilisele ettevaatlikkusele;

Joonis 1. Liiklemise skeem 4-külgsel ristteel valgusfoori märktulede puhul. Pidevate joontega näidatud põhisuundades toimub liiklemine reeglikohaselt tingimusteta; punkteeritud joontega suundades — tingimusel, et ei segata liiklusvahendeid, mis liiguvad pidevate joontega näidatud põhisuundades.

c) punane märktuli — keelab liiklusvahenditel sõita ristteele ja jalakäijail ületada ristteed.

Erandina sellest eeskirjast on lubatud rööpmeta liiklusvahenditel: 1) pööre paremale lähimasse tänavasse tingimusel, et see ei sega vasakult otsesuunas

Joonis 2. Militsionäri asend, mis vastab valgusfoori punasele märktulele.

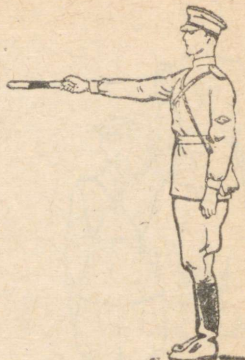
Joonis 3. Militsionäri asend, mis lubab alata liikumist ristteele militsionäri parema ja vasaku õla poolt.

Joonis 4. Militsionääri asend, mis vastab valgusfoori kollasele märktulele.

sõitvaid liiklusvahendeid, 2) sõita otsesuunas T- ja Y-kujulisel ristteel suubuva tänava vastaspoolel tingimusel, et see ei sega suubuvalt tänavalt vasakule pöörduvaid liiklusvahendeid.

§ 9. Väljakuil ja hulkkülgetel ristteedel tuleb liiklusvahendi juhil arvestada eraldi iga tema sõiduteel asuva valgusfoori märktuld, väljasõit risttee piiridest on lubatud ainult pärast edasiliikumist lubava märktule ilmumist. Kolme- ja neljakülgetel

Joonis 5. Militsionääri asend, mis lubab alata liikumist ristteele otsesuunas ainult militsionääri vasakuõla poolt ja pöörde vasakule, peatumata risttee keskel.

ristteedel võib juht jätkata risttee ületamist vaatamata valgusfoori märktuiede muutumisele.

§ 10. Militsionäär reguleerib liiklemist oma kehasendi muutmisega ja parema käe liigutustega.

Parema nähtavuse tagamiseks toimuvad militsionääri-reguleerija märguanded saua (kepi) abil.

Alata liikumist risttee piirilt võib ainult päras militsionääri lubavat märguannet (liigutus parema käega).

Militsionääri-reguleerija poolt antavail märguandel on järgmine tähendus:

a) militsionääri-reguleerija asend parema või vasaku küljega liiklusvahendite ja jalakäijate poole

rinnale sirutatud parema käega — lubab rööpmeta liiklusvahendeil sõita ristteele edasisõitmiseks otse, paremale, vasakule, tagasisuunas ning jalakäijail ületada sõiduteed. Militsionäär võib käe alla lasta ja see tähendab, et liiklemine jätkub samas suunas. Selle märguande puhul võib tramm sõita ainult otsesuunas;

b) militsionääri-reguleerija asend näoga või seljaga liiklusvahendite ja jalakäijate poole, rinnale sirutatud parema käega või allalastud kätega — keelab liiklusvahendeil sõita ristteele ning jalakäijail ületada sõiduteed.

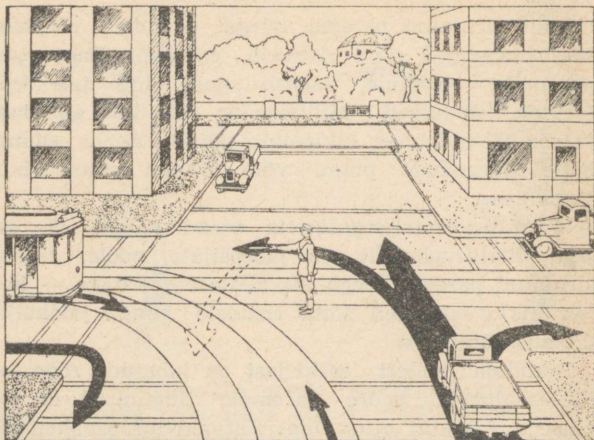
Erandina sellest eeskirjast on lubatud rööpmeta liiklusvahendeil pööre paremale tingimusel, et see ei sega vasakult otsesuunas sõitvaid liiklusvahendeid.

c) militsionääri-reguleerija asend ettesirutatud parema käega — lubab rööpmeta liiklusvahendeil, mis asuvad militsionäärist vasakul, sõita ristteele edasiliikumiseks otse, paremale, vasakule ja tagasisuunas.

Militsionääri rinna pool asuvad liiklusvahendid võivad liikuda ainult paremale, selja pool asuvaile liiklusvahenditele on lubatud pööre paremale tingimusel, kui see ei sega vasakult otsesuunas sõitjaid.

Militsionääri paremal küljel asuvad liiklusvahendid ristteele sõita ei tohi.

Militsionääri vasakult küljelt liikoval trammil on lubatud ainult pööre vasakule ja rinna poolt tuleval ainult pööre paremale; T- ja Y-kujulistel ristteedel

Joonis 6. Liiklemise skeem militsionääri asendi puhul ettesirutatud parema käega.

võivad militsionääri-reguleerija selja pool asuvad liiklusvahendid sõita otsesuunas vastavalt valgusfoori punase märktule kohta kehtivale erandile (§ 8);

d) militsionääri-reguleerija asend ülestõstetud parema käega — keelab liiklusvahendeil sõita ristteele ja jalakäijail alustada risttee ületamist.

Liiklusvahendid ja jalakäijad, kes selle märguande algul asuvad ristteel, jätkavad liikumist ja vabastavad risttee;

e) peale ülalloeteldud märguannete võib militsionäär-reguleerija erandjuhtudel kasutada ka muid, juhtidele ja jalakäijaile täiesti arusaadavaid märguandeid.

§ 11. Juhul, kui militsionäär-reguleerija reguleerib liiklemist kohas, kus on olemas valgusfoor, tuleb liiklusvahendite juhtidel ja jalakäijail liigelda vastavalt militsionääri-reguleerija märguannetele, kuigi need ei vasta valgusfoori märguannetele.

III. JALAKÄIJATE JA LIIKLUSVAHENDITE KASUTAJATE KOHUSED.

§ 12. Kõik jalakäijad on kohustatud:

a) käima ainult kõnniteel, hoidudes kõnnitee parempoolsele äärel. Elava liiklemise ja kitsaste kõnniteede puhul, mille laius on kuni 1,5 meetrit, on jalakäijad kohustatud liikuma parempoolsel kõnniteel liiklemise suunas;

b) väljaspool asulaid kõnnitee või jalgraja puudumisel käima sõidutee vasakpoolsel äärel või vasakul teepeenral, näoga vastutulevate liiklusvahendite poole, et vältida pealesõidu-ohu tagantsõitvate liiklusvahendite poolt;

c) sõiduteest üle minema ristteel kohtades, mis on varustatud tähisega „Ülekäik“, või kasutama üleminekuks jalakäijate ülekäiguradasid, kus need on olemas.

Sõiduteest üleminekul tuleb hoolsasti jälgida liik-

lemist, eriti aga liiklusvahendeid, mis sooritavad pööret, ning iga kord veendumata liiklemise ohutuses;

d) enne sõiduteele astumist vaatama vasakule ja — jõudes sõidutee keskele — paremale;

e) ületama sõidutee ristsuunaliselt — täisnurga all;

f) ristteedel, kus liiklemine on reguleeritud, ootama valgusfoori või militsionääri lubavat märguannet ja ületama sõidutee, kui ristsuunaline liiklus lõpeb, jälgides hoolsasti liiklusvahendeid, mis sooritavad pööret, ning mitte püüda ületada sõiduteed, kui liiklusvahendid alustavad liiklemist uuesti;

g) sõiduteest üleminekul andma liiklemiseesõiguse liiklusvahenditele, vajadusel peatudes liiklusvahendite möödalaskmiseks, ootamata helisignaali andmist;

h) sõiduteele astumisel vaadet takistava liiklusvahendi või muu eseme tagant liikuma eriti ettevaatlikult;

i) seisvast trammist mööduma eest, seisvast autobusest — tagant;

j) suurte või määrivate esemete kandmisel, samuti vankrikesega, kelguga või jalgrattaga käies liikuma sõidutee äärel kõnnitee ligi või teepeenral;

k) lastevankritega ja lastekelkudega liikuma kõnniteel või teepeenral;

l) koertega liikudes hoidma neid enda juures lühikese oheliku otsas.

§ 13. Kõik liiklusvahendeid kasutavad kodanikud on kohustatud:

a) ootama trammi, trollibust või autobust ainult kõnniteel (teerajal) peatuskoha vastas või selleks ettenähtud ooteplatvormil;

b) trammi, trollibusse, autobusse või autosse pealeminekul ja neist mahatulekul ootama, kuni sõiduk on täielikult seisma jäänud, mitte mingil juhul peale ja maha minema sõiduki liikudes;

c) trammist väljumisel vaatama paremale, veenduma täies ohutuses ja minema kõnniteele täisnurga all.

§ 14. Kõigil kodanikel on keelatud:

a) ületada sõiduteed läheneva liiklusvahendi läheduses;

b) koguneda kõnniteel gruppidesse, takistades sellega jalakäijate liiklemist;

c) pöörduda teadete saamiseks liiklust reguleeriva militsionääri poole;

d) peale ja maha minna ning uksi avada enne trammi, trollibuse, autobuse või auto täielikku seismajäämist;

e) avada autobuste või autode uksi enne, kui ei ole veendunud, et see ei takista teiste liiklusvahendite ja jalakäijate liikumist;

f) sõita liiklusvahendite astmelaudadel või muudel välisosadel;

g) peale ja maha minna autost vasakult (sõiduteepoolselt) küljelt;

h) peale minna trammile, trollibusele või autobusele esiplatvormilt, omamata selleks vastavat luba;

i) väljuda trammist, trollibusest või autobusest sissemineku uksest;

j) kaasa vedada trammis, trollibuses või autobuses lõhke- ja tuleohtlikke aineid ning esemeid, mis võivad määrada või rikkuda reisijate riideid.

§ 15. Keelatud on sõidu- ja kõnniteedel mängimine, kelgutamine, uisutamine ja suusatamine.

Nendes kohtades lastele mängimise, kelgutamise, uisutamise ja suusatamise lubamise puhul on vastutavad lastevanemad või hooldajad.

§ 16. Pimedail on õigus kasutada varrukail eraldusmärki — kollane side laiusega 80 mm, millel on sinine sõõr läbimõõduga 60 mm. See eraldusmärk kohustab liiklusvahendite juhte erilisele ettevaatlikkusele.

§ 17. Militatsioonäär on kohustatud osutama abi lastele, raukadele ja invaliididele sõidutee ületamisel, vajaduse korral neid saates või liiklemist katkestades.

§ 18. Sõiduteed käsitsi kasta ja puhastada tuleb vastu liiklemissuunda.

IV. RONGKÄIKUDE, KOLONNIDE JA SÕJAVÄE- OSADE LIIKLEMINE.

§ 19. Rongkäikude ja kolonnide juhid ning sõjaväeosade komandörid on kohustatud:

a) liikuma rongkäikude, kolonnide ja sõjaväe-

osadega sõidutee parempoolsel äärel ning mitte rohkem kui 4 inimest reas;

b) lastekolonnidega liikuma kõnniteel (teerajal) kahekaupa reas;

c) jätma kolonnide vahele 50 m pikkused vahed ristsuunalise liikumise läbilaskmiseks;

d) sildadel mitte lubama taktsammu käimist või jooksmist;

e) pimedal ajal või tihedas udus süütama kolonni esimeses ja viimases reas ning külgedel laternad punase valgusega.

§ 20. Reguleeritud liiklusega ristteele lähenemisel on kolonni juht kohustatud käega näitama kolonni edasist liikumissuunda. Kolonn võib ületada risttee ainult valgusfoori või militsionääri-reguleeriija lubava märguande puhul.

§ 21. Reguleerimata liiklusega risttee ületamiseks, samuti kolonni liikumissuuna muutmiseks tuleb kolonni juhil kolonn peatada, veenduda ülemineku ohutuses, välja minna risttee või sõidutee keskele ja vajaduse korral käe või lipukese tõstmisega peatada liiklus ning alles selle järel jätkata kolonni liikumist.

§ 22. Rongkäikude, kolonnide, sportlike ürituste ja sõjaväeosade kogunemiskohad ja teekonnad juhul, kui need võivad takistada liiklust, kooskõlastatakse Miilitsavalitsusega (Riikliku Autoinspeksiooniga).

§ 23. Laste liikumine kolonnis on lubatud ainult

täiskasvanute saatel. Lastekolonni üleminek sõiduteest on lubatud ainult jalakäijate ülekäigukohtades.

Lastekolonni sõiduteest ülemineku ajaks peatakse liiklusvahendite liikumine kuni ülemineku lõpuni.

V. LIIKLUSVAHENDITE JUHTIDE KOHUSED.

§ 24. Kõik mehaaniliste liiklusvahendite juhid on kohustatud:

a) juhtimise ajal kaasas kandma vastavaliigilise liiklusvahendi juhtimisluba, tehnilise passi arvestustalongi ja vastavalt ptk. XXIX eeskirjadele vormistatud teekonnalehte (välja arvatud jõuvankrite individuaalomanikud). Üldkasutatavate liiklusvahendite (trammi- või autobuse-) juhtidel peab teekonnalehe asemel kaasas olema marsruudileht;

b) juhtimisloa, teekonnalehe (marsruudilehe) ja tehnilise passi talongi esitama miilitsatõtjajaile nende esimesel nõudmisel;

c) hoolikalt kontrollima liiklusvahendi tehnilist seisukorda, tööriistu ja korrasolekut nii väljasõidu eel kui ka tööl (sõidus) olles;

d) oma allkirjaga teekonnalehel tõestama liiklusvahendi korrasolekus vastuvõtmist nii väljasõidu eel kui ka vahetuse puhul tööl;

e) iga sõidu eel teekonnalehele sisse kirjutama esseisva teekonna, märkides ära väljasõidu aja ja pärast sõitu tagasijõudmise aja;

f) tõrkumata ja viivituseeta täitma liiklusmärkide ja -tähiste juhiseid ning miilitsatöötajate poolt liiklemiskorra kohta tehtud korraldusi, vaatamata teiste isikute näpunäitele;

g) viivitamata peatama liiklusvahendi:

1. miilitsatöötajate nõudmisel, kusjuures tuleb pidada silmas kõiki peatumise reegleid;

2. sõjaväeosade komandöride ning rongkäikude ja kolonnijuhtide märguandmisel ülestõstetud käega või lipukesega;

h) tõrkumata ja tasuta andma teel oleva liiklusvahendi miilitsatöötajate käsutusse, kui nad näitavad ette teenistustõendi, järgmistel juhtudel:

1. miilitsa eest põgenevate isikute jälitamiseks;

2. õnnetusjuhtumite puhul tänaval viga saanud isikute kiirabi saamiseks raviautusse toimetamiseks (selleks ei või kasutada toiduainete veoks määratud veokeid);

3. avarii, õnnetusjuhtumi või loodusliku katastroofi kohale sõitmiseks.¹

Miilitsatöötajad, olles kasutanud liiklusvahendit, on kohustatud tegema selle kohta märkuse teekonna-lehele oma nime, ametiastme ja teenistustõendi numברי äramärkimisega.

§ 25. Trammi-, trollibuse- või autobusejuhid on

¹ Peale eelloeteldud juhtude võidakse tühjalt sõitvaid veoautosid kasutada raskelt purjusolevate isikute miilitsajaoskonda toimetamiseks. (Koostaja.)

kohustatud peatama trammi, trollibuse või autobuse igas alalises peatuskohas, vaatamata vabadele kohtadele. Edasi liikuda võib alles pärast konduktori märguannet ja reisijate mahaminekut.

§ 26. Avarii ja õnnetusjuhtumi puhul on juht kohustatud:

a) viivitamata peatuma;

b) abistama kannatadasaanut, kui juht on suuteline selleks;

c) kannatadasaanu või miilitsatöötaja nõudmisel esitama isikuttõendava dokumendi;

d) teatama juhtumist lähemale postimilitsionäärile, miilitsajaoskonnale või Riikliku Autoinspeksiooni korrapidajale, viibimisel väljaspool linna või asulat — külanõukogu volinikule;

e) inimohvritega liiklusõnnetuse puhul ei tohi liiklusvahendi juht kuni miilitsa esindaja kohale saabumiseni ja tema loata õnnetusosalist liiklusvahendit paigast liigutada; kui see ei sule liiklemist teistele liiklemisvahenditele.

Kui ei ole võimalik kohe esmaabi välja kutsuda, peab juht viivitamata ise andma vigasaanule esmaabi ja toimetama vigasaanu lähemasse haiglasse või ambulantsi, teatades seal oma nime, aadressi, jõuvankri numbri ja sündmuskoha.

§ 27. Juhtidel on keelatud:

a) välja sõita mittekorrasoleva või kasimata liiklusvahendiga;

b) tarvitada alkoholi juhtimise ajal või juhtida

liiklusvahendit ebakaines olekus, vaatamata ebakainuse määrale;

c) tukkuda või magada juhtides;

d) anda juhtimine üle isikule, kes pole märgitud teekonnalehel (marsruudilehel) või kellel puudub juhtimisluba.

Kui on olemas teekonnaleht, siis tuleb sellele teha märkus juhtimise üleandmise kohta ühes üleandmise aja märkimisega.

Autode ja mootorrataste individuaalomanikud võivad anda juhtimise üle isikuile, kellel on juhtimisluba; kui omanik ise ei sõida kaasa, peab jõuvankrit juhtival isikul olema kaasas peale tehnilise passi talongi ka jõuvankri omaniku poolt väljaantud ametlikult kinnitatud tõend jõuvankri kasutada andmise kohta;

e) suitsetada, juhtides jõuvankrit;

f) juhtida liiklusvahendit, olles kasimata olekus (raseerimata, määrdinud ja katkistes riietes, varrukateta spordisärgis);

g) lubada veokastis või juhirusmis kaasa sõita suuremal arvul reisijail, kui on kohti ette nähtud, juhirusmis tuleb juhile arvestada 60 sm, igale reisijale vähemalt 40 sm juhi istme laiuusest, kusjuures reisijad ei tohi olla takistuseks sõiduki juhtimisel;

h) lubada reisijail kaasa sõita korvita mootorrattal, kui sel puudub lisaiste ja jalatoed;

i) lubada kaasa sõita veoauto astmelaudadel ja poritiibadel ning veokikastis püsti seistes;

j) kasutada liiklusvahendit mitte määratud otstarbeks.¹

§ 28. Jõuvankrit ei või juhtida isikud, kelle eraldamisvõime või tahtejõud on tunduvalt vähenenud väsimuse tõttu või alkoholsete jookide ja teiste uimastavate vahendite mõjul.

§ 29. Kui juht on kõrvaldatud juhtimisest miilitsatöötaja või oma asutise juhtkonna poolt, annab juht juhtimise üle viimaste poolt määratud isikule, mille kohta tehakse kõrvaldaja poolt märkus teekonna- (marsruudi-) lehele.

§ 30. Trammi-, trollibuse ja autobusejuhtidel on sõidu ajal keelatud peale § 27 ja 28 ettenähtu veel:

- a) kõnelemine;
- b) söömine;
- c) reisijate juhuruumi kaasa võtmine;
- d) liikumise algamine enne konduktori märguannet ja enne uste sulgemist;
- e) uste avamine enne täielikku peatumist.

§ 31. Käesolevad eeskirjad kehtivad NSVL Relvastatud Jõudude Ministeeriumi koosseisu kuuluvate juhtide kohta samuti kui tsiviiltranspordi juhtide kohta.

¹ S. t. ülesandeiks, mis ei ole teekonnalehel märgitud. (Koostaja.)

VI. LIIKLUSVAHENDITE JUHTIDE MÄRGU- ANDED.

§ 32. Jõuvankrid peavad olema varustatud hästikuuldava, kuid mitte käreda helisignaaliiga.

Märkus: Esmaabi-, tuletõrje- ja miilitsa-operatiivautod võidakse Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspektsiooni) loal varustada peale tavaliste veel „sireen“-tüüpi helisignaaliidega, mille kasutamine on lubatud ainult operatiivülesannete täitmisel. Tuletõrjeautod võivad helisignaale anda ka kella helistamisega.

§ 33. Juhid on kohustatud helisignaali kasutama hoiatuseks kokkupõrke- või pealesõidu-ohu puhul.

Juht on kohustatud andma helisignaali lähenemisel teekäänakule mägisel teel ja piiratud nähtavusega kohtades¹. Helisignaali andmine muuks otstarbeks (sõitjate väljakutsumiseks jms.) on keelatud.

Signaali andmine ei anna juhile läbisõidu eesõigust (välja arvatud sireeni andmine) ega vabasta teda kõigi ettevaatusabinõude tarvituselevõttust.

§ 34. Tagasõitvate liiklusvahendite juhtide hoiatamiseks peab eesliikuva rööpmeta liiklusvahendi juht andma märku enne liikumissuuna muutmist, kiiruse vähendamist ja liiklusvahendi peatamist. Märguanne

¹ Peale selle on jõuvankri juht § 70 alusel kohustatud maal maanteel enne eesliikujast möödumist andma helisignaali ja vastama sel puhul antud signaalile. (Koostaja.)

toimub suunanäitajaga ja stopptulega või suunanäitajate puudumisel ja stopptule rikkisoleku puhul käe väljasirutamise või juhiruumi ukse avamisega.

Ülaltähendatud märguanded kohustavad järelliikuvaid juhte erilisele ettevaatusele.

Suunamuutmise märguanne tuleb anda linnades ja asulates vähemalt 30 m kauguselt ja maal maanteedel vähemalt 50 m kauguselt enne suunamuutmist. Jalgratturid, hobuliiklusvahendite ja käsikärude juhid peavad andma suunamuutmise märguande vähemalt 15 m kauguselt enne ärapööramist. Märguanne peab kestma kuni suuna muutmise sooritamiseni.

VII. LIIKUMISE KIIRUS.

§ 35. Liiklusvahendite liikumise kiirus linnades ja asulates ei tohi ületada:

- a) sõiduautodel ja mootorratastel — 40 km tunnis;
- b) trammidel, trollibustel, autobustel ja „Pikap“-tüüpi autodel — 35 km tunnis;
- c) veoautodel — 30 km tunnis;
- d) autodel järelvankritega — 25 km tunnis;
- e) jalgratastel ja raudrehvide või -roomikutega jõuvankritel — 15 km tunnis.

§ 36. Maal, maanteedel peab liiklusvahendi juht valima säärase sõidukiiruse, mis vastab sõiduteele ja muudele liiklusoludele, nii et on võimalik õigeaegselt peatuda, kui sõiduteele ootamatult ilmub jalakäija või mingi muu takistus (libisemine jne.).

Maal, maanteedel ei tohi liikumise kiirus tõusta veoautodel üle 50 km ja autobustel üle 60 km tunnis.¹

§ 37. Liiklusvahendi juht võib sõita § 35 ja 36 tähendatud kiiruse ülemmääraga ainult siis, kui sõidutee on vaba, hästi nähtav, puuduvad kiirust piiravad märgid ning on tagatud täielik liiklemisjulgeolek.

§ 38. Liiklusvahendite liikumise kiirus ei tohi ületada 15 km tunnis:

a) lähenemisel reguleerimata liiklusega ristteele, üheliigiliste tänavate (teede) puhul;

b) möödumisel rongkäikudest, kolonnidest ja sõja-väeosadest;

c) pukseerimisel painduva ühenduslüluga.

§ 39. Liiklusvahendite liikumise kiirus ei tohi ületada 5 km tunnis:

a) pöördel paremale, vasakule ja suunaga tagasi;

b) sõitmisel tagurpidi;

c) sõitmisel õuest tänavale ja tänavalt õue;

d) sõitmisel õues;

e) sõitmisel kõrvaltänavalt (-teelt) peatänavale (-teele) reguleerimata liiklusega ristteel, kus on trammi-, trollibuse- või autobuse liiklemine;

f) möödumisel peatuskohas seisvast trammist, kui möödasõit on lubatud;

g) lähenemisel valveta raudtee-ülesõidukohale.

¹ Käesolevate eeskirjade § 73 kohaselt ei tohi sõiduautod ja mootorrattad maal maanteedel eesliikujast möödasõidul ületada 60 km tunnis. (Koostaja.)

§ 40. Liiklemisel libedal teel, halva nähtavuse puhul, kitsal sõiduteel, lähenemisel jalakäijate ülekäiguradadele, teekäänakuile, reguleeritud liiklusega ristteedele, valvatud raudtee-ülesõidukohtadele ja kohtadele, kus on üles seatud hoiatusmärgid, keelumärk „Helisignaali andmine keelatud“ ehk osutav märk „Ettevaatust, jalakäijad“, samuti tehniliste rikete tekkimisel on liiklusvahendite juhid kohustatud vähendama liikumise kiirust niivõrd, et on tagatud liiklus-julgeolek ja et vajaduse korral saaks liiklusvahendi õigeaegselt peatada.

§ 41. Libeda tee puhul peab trammide vahekaugus üksteisest olema vähemalt 120 meetrit, lähenemisel peatuskohale või takistuse ilmumisel sõiduteele peab trammijuht algama pidurdamist 90 m kaugusel peatuskohast või takistusest.

§ 42. Möödumisel loomakarjadest tuleb liikuda aeglaselt ja võimalikult kaugemal neist. Maanteel loomi saatva isiku märguandel on liiklusvahendi juht kohustatud peatuma.

§ 43. Liiklemisel linnades ja asulates vihmasel ja porisel ajal peavad liiklusvahendite juhid liikuma säärase kiirusega, et nende liiklusvahendid ei pritsiks pori kõnniteel liikuvaile jalakäijaile.

VIII. LIIKLUSVAHENDITE PAIKNEMINE SÕITMISEL TÄNAVAIL JA VÄLJAKUIL.

§ 44. Kahesuunalise liiklusega sõiduteedel on kumagi liiklemissuuna jaoks määratud eraldi teesad

kõnniteest kuni sõidutee keskjooneni ning sõiduteedel trammiliinidega — kõnniteest kuni trammitee äärmise rööpmeni või ooteplatvormini.

Kui trammitee kulgeb sõidutee ääres, siis on kumagi liiklemissuuna jaoks määratud pool sõidutee laiusest välimise rööpme ja kõnnitee vahel. Maal, maanteel loetakse sõiduteeks teosa, mis asub teepeenarde vahel.

§ 45. Mõningail tänavail või tänavaosadel võib olla määratud liiklemine ainult ühes suunas (ühesuunaline tänav), neil tänavail on sõiduteeks määratud liiklusuuna jaoks kogu tänavaosa, mis asub kahe kõnnitee vahel (välja arvatud trammiteed, ooteplatvormid jms.).

§ 46. Liiklusvahendite liiklemine on lubatud paremal sõidutee poolel, välja arvatud ühesuunalise liiklusega tänavad, ühes, kahes, kolmes või neljas reas, arvates iga sõidurea jaoks vähemalt 3 meetrit.

Esimeses sõidureas liiklemise puhul on juht kohustatud liiklusvahendiga liikuma mitte kaugemal kui üks meeter kõnnitee servast (teepeenrast).

Kaherealise liiklemise puhul liiguvad sõiduaudod ja mootorrattad vasakpoolses reas ja muud liiklusvahendid parempoolses reas.

Kolmerealise liiklemise puhul liiguvad sõiduaudod ja mootorrattad vasakpoolses ja keskmises reas, autobused ja trollibused — keskmises ja parempoolses reas ning muud liiklusvahendid — parempoolses reas.

Neljarealise liiklemise puhul liiguvad sõiduautod ja mootorrattad neljandas ja kolmandas reas (arvates paremalt), trollibused, autobused ja veoautod — teises ja esimeses reas ning muud liiklusvahendid — esimeses reas.

§ 41. Liiklusvahendi juht peab liikumisel hoiduma eesliikujast säärasel kaugusel, mis võimaldab õigeaegse peatumise eesliikuja ootamatu peatumise või pidurdamise puhul.

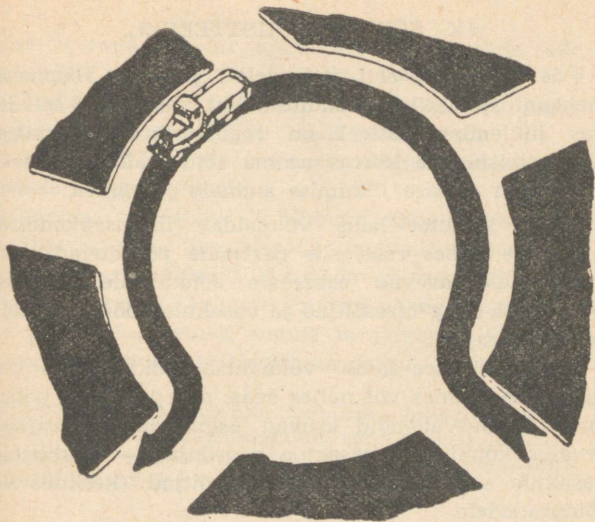
§ 48. Möödumisel vastutulevast liiklusvahendist kitsail tänavail ja teedel on juht kohustatud liikuma eriti ettevaatlikult ning pimedal ajal sõitma kiirusega, mis tagab täieliku liiklus-julgeoleku.

§ 49. Mehaanilise liiklusvahendiga on lubatud tänavail tagurpidi sõita korraga mitte üle 15 meetri, kusjuures juht on kohustatud enne veendumata, kas tee tagantpoolt on vaba. Tagurpidisõit on keelatud ristteedel ja lähemal kui 10 meetrit ristteest, teekäänakuil, jalakäijate radadel, raudtee-ülesõidukohtadel, sildadel ja sildade all ja ühesuunalise liiklusega tänavail vastu lubatud suunda.

§ 50. Väljakuil peab sõitma vastavalt ülesseatud liiklusmärkidele või sõidusuunda tähistavaile joontele sõiduteel.

Märkide ja joonte puudumisel sõidetakse väljakuil ringliikumisenä paremat kätt või piki trammiteed, kui see läbib väljaku.

§ 51. Allalaskumisel järsult nõlvakult, kus mööda-

Joonis 7. Sõit väljakul ringliikumisena.

sõit on raskendatud, peab juht andma teed alt üles sõitvale liiklusvahendile.

§ 52. Esmaabi-, tuletõrje- ja miilitsaautod nende liikumisel operatiivülesandeil võivad läbi sõita tänavast, mis on tõkestatud märkidega „Läbisõit keelatud“.

§ 53. Kui jalakäija liigub sõiduteel ja on jõudnud vähemalt $\frac{2}{3}$ sõidutee laiuseni, peavad liiklusvahendid jalakäijast mööduma selja tagant.

IX. SÕITMINE RISTTEEDEL.

§ 54 Lähenedisel ristteedele peavad rööpmeta mehaaniliste liiklusvahendite juhid vaatamata sellele, kas liiklemine ristteel on reguleeritud või mitte, ümberrivistumise korras asuma sõidureale, mis vastab nende edasise liikumise suunale ja nimelt:

a) kui sõidutee laius võimaldab liiklusvahenditel liiklemise kahes reas, siis paremale pöörduvad liiklusvahendid asuvad esimesele sõidurajale, arvates kõnniteest, ning otsesõitjad ja vasakule pöördujad teisele sõidurajale;

b) kui sõidutee laius võimaldab liiklusvahenditel liiklemise kolmes või neljas reas, siis paremale pöörduvad liiklusvahendid asuvad esimesele sõidurajale, arvates kõnniteest, vasakule pöördujad — äärmisele vasakule sõidurajale ning otsesõitjad keskmistele sõiduradadele.

Juhid on kohustatud ümberrivistumist algama mitte kaugemal kui 50 m ristteest ja lõpetama selle mitte lähemal kui 15 m ristteest.

Juhid, kes ei ole õigeaegselt asunud sõidurajale, mis vastab kavatsetud sõidusuunale, on kohustatud jätkama liikumist selles suunas, mis vastab sellele sõidurajale, kus nad asuvad.

§ 55. Lähenedisel ristteele märguande ajal, mis keelab edasi liikuda, peatuvad liiklusvahendid stoppjoone taga.

Stoppjoone puudumisel peatuvad liiklusvahendid

2 meetrit enne lähimat jalakäijate ülekäigurada, selle puudumisel aga 2 meetrit enne risttee nurka.

§ 56. Lähenedisel ristteele, kus liiklust ei reguleerita, on liiklusvahendite juhid kohustatud:

a) asuma sõidurajale vastavalt sõidutee laiusele ja edasisele liikumissuunale;

b) andma eesõiguse läbisõiduks liiklusvahendeile, mis liiguvad pea- (magistraal-) tänavail ja -teedel.

Liiklusvahendite juhid, kes sõidavad kõrvaltänavailt pea- (magistraal-) tänavale, peavad vähendama liikumise kiirust 5-le km-le tunnis ja jätkama liikumist, kui on veendunud, et läbisõit on ohutu.

Märkus: Peatänavaks loetakse tänavad, kus on trammi- või trollibuseliiklemine, samuti teed ja tänavad, millele väljasõidu ette on seatud keelumärk „Piiratud kiirus 5 km/t“.

c) andma eesõiguse läbisõiduks liiklusvahendeile, mis liiguvad märke või mäest alla, kui tänavad (teed) on üheliigilised.

§ 57. Liikumissuuna mistahes muutmisel (pööretel, ümberpöördumisel, manööverdamisel, ümberrivistumisel ühest reast teise) reguleerimata liiklusega ristumiskohtades ja tänavail (teedel) peavad kõikide liiklusvahendite juhid andma eesõiguse liiklusvahendeile, mis liiguvad otsesuunas vastu või tagant (näit. trammile).

§ 58. Reguleerimata liiklusega üheliigiliste tänavate (teede) ristumiskohale liiklusvahendite üheaegsel

lähenemisel kahest või rohkemast küljest toimub risttee ületamine järgmises järjekorras:

a) trammid, b) trollibused, c) autobused, d) sõiduautod, e) „Pikap“-tüüpi autod, f) mootorrattad, g) veoautod, h) muud mehaanilised liiklusvahendid, i) hobuliiklusvahendid, j) jalgrattad ja k) käsikärud.

Mingi liiklusvahendi ristteest läbisõidul ühes suuna on lubatud kõigi teiste liiklusvahendite liikumine vastassuunas. See reegel ei kehti juhul, kui liiklusvahend lõpetab risttee ületamise.

§ 59. Üheliigiliste liiklusvahendite üheaegsel lähenemisel kahelt või kolmelt poolt üheliigiliste tänavate (teede) ristumiskohale on läbisõidu eesõigus paremal tuleval liiklusvahendil (juhi poolt arvates) ning trammidest — trammil, millel on suurem liininumbr.

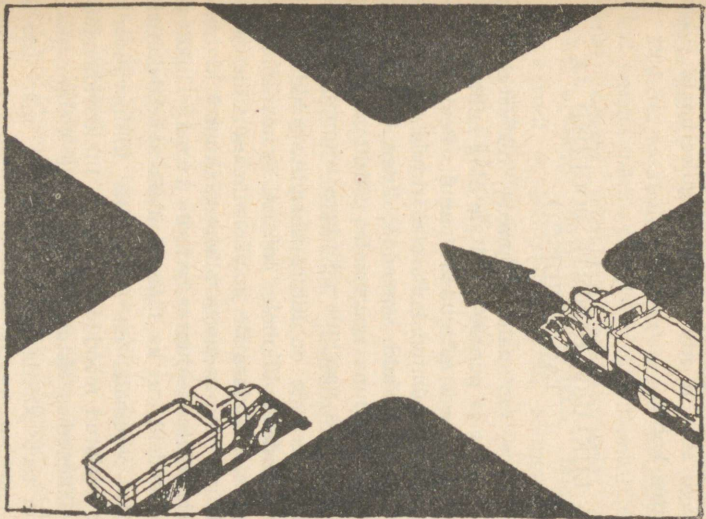
§ 60. Tuletõrje-, esmaabi-, operatiivautod ja sõjaväe autokolonnid ületavad reguleerimata liikluseg risttee väljaspool igasugust järjekorda.

Lähenemisel ristteele on eeltähendatud autod juhid kohustatud:

a) andma eri-helisignaali (sireeniga);

b) vähendama liikumise kiirust niivõrd, et see tagaohutu liikumise.

§ 61. Õuest ja väravast väljasõidu eel on juhi kohustatud peatuma ja veenduma, kas tee on vaba liiklusjulgeolek tagatud. Tänavaille ja teedele, kus pöörded vasakule on keelatud, võib väravaist parkimiskohtadest välja sõita ainult paremale.

Joonis 8. Üheliigiliste liiklusvahendite läbisõidu järjekord ristteel.

§ 62. Valgusfoori rikkisolekul või militsionääri-reguleerija ajutisel puudumisel toimub risttee ületamine, nagu see on ette nähtud reguleerimata liiklusega risttee kohta.

X. LIIKLUSVAHENDITE PÖÖRDED JA TAGURPIDISÕIT.

§ 63. Pööre paremale rööpmeta liiklusvahendiga toimub rohelise ja punase märktule ning militsionääri-reguleerija vastava märguande puhul. Peale selle on pööre paremale lubatud kollase märktule puhul tänavail, kus trammiliinid asuvad sõidutee keskel, üheaegselt samas suunas paremale pöörduva trammiga või vastassuunas vasakule pöörduva trammiga.

Pöördel paremale on liiklusvahendite juhid kohustatud: vähendama liikumise kiirust, asuma äärmisele parempoolsele sõidurajale ja pärast märguannet pöördeks liikuma ümber nurga kiirusega kuni 5 km tunnis, takistamata seejuures otses suunas liikuvaid liiklusvahendeid kui ka tänavat ületavaid jalakäijaid.

Pöördel paremale on rööpmeta liiklusvahendite juhtidel keelatud mööduda vasakult liiklusvahendeist, mis on lähenemas ristumiskohale selle ületamiseks.

Tramm teeb pöörde paremale kollase märktule ja militsionääri-reguleerija vastava märguande puhul sõites ristteele pärast tema rööbastee vabastamist teisest liiklusvahendeist.

§ 64. Pööre vasakule ja tagasisuunas toimub roheline märktule või militatsioonääri-reguleerija vastava märguande puhul.

Pöördel vasakule ja tagasisuunas on juhid kohustatud andma märku pöördeks, vähendama liikumise kiirust, asuma äärmisele vasakpoolsele sõidurajale (välja arvatud hobuliiklusvahendid, jalgratturid ja käsikärud) ja, lõikamata nurka, sõitma risttee keskele, jäädes seal peatuma nii, et see ei segaks otsesuunalist liiklemist, ja nimelt:

a) jõuvankrid peatuvad mitte lähemal kui üks meeter esialgses liiklusuunas kulgevast lähimast trammirööpmest, rööpmete puudumisel — tee telgjoone mõttelisest pikendusest¹;

b) hobuliiklusvahendid, jalgratturid ja käsikärud äärmises parempoolses reas.

Liiklemist jätkata on lubatud vaatamata valgusfoori signaalile ja militatsioonääri märguandele, kuid alles siis, kui lakkab liiklemine otsesuunas.

Kui liiklemist otsesuunas ei ole, siis peatumine risttee keskel ei ole kohuslik.

§ 65. Pööre tagasisuunas rööpmeta liiklusvahendeile on lubatud:

a) ristteedel ja väljakutel, kus puuduvad vasaku pöörde keelumärgid, kuid ilma tagurpidi sõitmata,

¹ Seejuures ei ole vaja arvestada liikumissuunale ristiolevaid trammirööpmeid ega ristioleva tänava telgjoont. (Koostaja.)

b) tänavail, kus on trammi- või trollibuseliiklemine, mitte lähemal kui 5 meetrit risttee või väljaku nurgast.

Märkus: Esmaabi-, tuletõrje- ja miilitsaautod, kui nad liiguvad operatiiv-ülesandeil, võivad pöörduda paremale, vasakule ja tagasisuunas, vaatamata sellekohastele keelumärkidele, välja arvatud väljakuil ja ühesuunalise liiklusega tänavail.

§ 66. Liiklusvahendi ümberpööramine peab toimuma igal juhul mitte üle 5 km tunnikiirusega ja nii, et see ei takistaks ega ohustaks teisi liiklejaid.

§ 67. Tagurpidisõitmisel on juht kohustatud isiklikult veenduma, et tee tagant on vaba, või laskma jälgida teed teiste kaudu, liikuma kiirusega kuni 5 km tunnis ja eriti ettevaatlikult.

§ 68. Tagurpidi sõitmine on keelatud:

a) ristteedel ja lähemal kui 10 m ristteest;

b) teekäänakuil, kui nähtavus tahapoole on vähem kui 60 m;

c) osutava märgi „Ettevaatust — jalakäijad“ mõjupiirkonnas.

XI. MÖÖDUMINE EESLIIKUJAST.

§ 69. Eesliikuvast rööpmeta liiklusvahendist möödaskõit omast sõidureast väljasõiduga peab toimuma vasakult, sõidutee keskel või vasakul pool liikuvast trammist aga paremalt.

Eesliikujast möödumiseks on keelatud sõita üle sõidutee telgjoone (s. o. vasakule sõidutee poolele), kui on vastu tulemas teisi liiklusvahendeid.

Möödumisel seisvast liiklusvahendist või muust takistusest on juht kohustatud liikuma eriti ettevaatlikult.

§ 70. Maal maanteel peab juht enne eesliikujast möödumist andma helisignaali. Eesliikuva liiklusvahendi juht peab signaalile vastama kinnituseks, et ta seda on kuulnud, ja võimaldama möödasõitu, kui on olemas vaba teeosa.

Eesliikuja ei tohi kiiruse lisandamisega või mõnel muul viisil möödasõitmist takistada.

Kõikide liiklusvahendite juhid on kohustatud viivitamata andma teed esmaabi-, tuletõrje- ja miilitsa operatiivjõuvankritele, kui need annavad erihelisignaali (sireeniga või kellaga).

§ 71. Möödasõit eesliikujast on lubatud ainult hea nähtavuse ja vaba tee puhul nii, et möödasõiduga ei segata ees- ja vastusõitjate liiklemist ning ei sunnita teisi juhte tegema järske pöördeid ega vähendada liikumise kiirust.

§ 72. Ristteedel, olenemata nende kujust, on lubatud eesliikuva liiklusvahendi sunnitud peatumise puhul¹ temast mööduda, kuid ainult selle paremalt poolt.

¹ Pöördel vasakule või tagasisuunas (vrd. § 64), samuti tehnilistel põhjustel peatunud jõuvankrist. (Koostaja.)

§ 73. Mõõdumine eesliikujast on keelatud:

a) lubatud maksimaal- või vähendatud kiirusnormide ületamisega, maal maanteedel sõiduautodel ja mootorratastel üle 60 km tunnikiirusega;

b) kõikidel juhtudel, kui tänavliiklemise eeskirjad¹ piiravad liikumise kiirust 15-km-ni tunnis (välja arvatud möödasõit mittemehaanilistest liiklusvahenditest);

c) jalakäijate ülekäigukohtades, kõikide hoiatusmärkide mõjupiirkonnas ja märkide „Möödasõit keelatud“ ja „Ettevaatust — jalakäijad“ mõjupiirkonnas;

d) kui eesliikuva liiklusvahendi juht annab märku suunamuutmiseks või stoppsignaali, hetkeni, millal selle liiklusvahendi edaspidine suund on selgesti eraldatav;

e) kahekordne möödasõit väljasõiduga omast sõidureast.

XII. SÕITMINE TRAMMITEEDEL.

§ 74. Rööpmeta liiklusvahendeil on trammiteedel ja lähemal kui 1 m äärmisest trammirööpmest sõitmine põhimõtteliselt keelatud.

Erandina on trammiteedel ja lähemal kui 1 m selle äärmisest rööpmest sõitmine lubatud 15 meetri kaugusel eesliikuvast ja 90 meetrit järellikuvast trammist järgmistel juhtudel:

¹ Kaasa arvatud liiklusmärgid. (Koostaja.)

a) kui sõidutee laius ühe liiklussuuna jaoks on vähem kui 3 meetrit;

b) eesliikuvast või -seisvast liiklusvahendist möödumisel, kui sõidutee laius ühe liiklussuuna jaoks on vähem kui 6 meetrit.

§ 75. Trammitee ületamine on lubatud mitte vähem kui 90 m kaugusel paremalt ja vasakult lähenevast trammist või kaugenevast trammist — kauguselt, mis võimaldab vastusõitvate liiklusvahendite nägemise.

§ 76. Seismajäämisel rikke tõttu trammiteele pimedal ajal valgustamata tänaval on liiklusvahendi juht kohustatud võtma abinõud tarvitusele teiste liiklusvahendite hoiatamiseks.

XIII. MÖÖDUMINE TRAMMI PEATUSKOHTADEST.

§ 77. Lähenedes trammi peatumise ajal peatuskohale, sõitjate peale- ja mahamineku puhul, kus sõidutee laius on vähem kui 6 meetrit, on rõõpmeta liiklusvahendi juht kohustatud peatama liiklusvahendi 3 meetri kaugusel viimasest trammivagunist.

Liikumist jätkata võib alles pärast trammi uuesti liikuma hakkamist. Kui tramm on sunnitud peatuma jääma (näit. tehnilise rikke tõttu), võib trammist mööduda pärast reisijate peale- ja mahaminekut.

Kui trammi peatumise hetkeks liiklusvahend on jõudnud kohakuti mõne trammivaguniga, peab juht peatama oma liiklusvahendi vaguni ees- ja tagaukse

vahekoas, et mitte segada reisijate peale- ja mahaminekut või jätkama liikumist kiirusega kuni 5 km tunnis ja eriti ettevaatlikult.

§ 78. Kui trammi peatuskohas on ooteplatvorm või kui seal sõidutee laius antud suuna jaoks ületab 6 meetrit, samuti ka reisijate peale- ja mahamineku ajal trammi juhuslikul peatumisel peatuskohast eemal võib liiklusvahend jätkata liikumist, vähendades liikumise kiirust 5 km-ni tunnis.

Kui peatuskohas trammi ei ole, siis möödasõidul liiklusvahendi juht peab kiirust vähendama niivõrd, et see tagab ohutu liiklemise.

Keelatud on sõita mööda eesliikuvast trammist, kui tramm on lähemal kui 60 m peatuskohast.

§ 79. Tuletõrje-, esmaabi-, tehnilise abi ja miilitsa operatiivautod võivad mööda sõita kõikidest peatuva- test trammidest kiirusega, mis tagab ohutu liiklemise.

XIV. RAUDTEE-ÜLESÕIDUKOHAD.

§ 80. Kõik raudtee-ülesõidukohad linnatänavail (nii laia- kui ka kitsarööpmelised) peavad olema varustatud hoiatava valgussignalisatsiooniga ja tõkkeseadmetega.

Tõkkeseadmed peavad olema värvitud mustvalgeks.

Väljaspool linnapiire asuvad raudtee-ülesõidukohad peavad olema varustatud signaal- ja tõkkeseadmetega vastavalt liiklemise sagedusele ja tee olukorrale.

§ 81. Juurdesõiduteed raudtee-ülesõidukohtadele peavad olema äärestatud must-valgeks värvitud ühe meetri kõrguste postidega.

§ 82. Raudtee-ülesõidukohtade signalisatsiooni- ja tõkkeseadmete ehitus ja korrashoid, samuti ülesõidutee korrashoid (lume ja jää kõrvaldamine ning liiva puistamine talvel jne.) on raudteed ekspuateriva asutise ülesandeks.

Trammi ja raudtee ristumiskohtade korrashoid on Trammi-Trollibuse Trusti ning raudtee ja ülesõidukohtade ekspuaterija ülesandeks.

§ 83. Uute raudtee-ülesõidukohtade kasutusele võtmine, signalisatsiooni ja tõkkeseadmete tüüp määratakse kindlaks kokkuleppel Miilitsavalitsusega (Riikliku Autoinspektsiooniga).

§ 84. Keelatud on seisma jätta rongide koosseise kohtades, kus raudtee ristub tänavate või maanteega. Samuti on keelatud manööverdamisel välja sõita tänavale ja teedele, kus kulgevad trammi-, trollibuse- ja autobuseliinid.

§ 85. Tõkkepuud peavad olema alla lastud ainult selleks ajaks, mis on vajalik rongi (veduri, dresiini jne.) läbisõiduks.

§ 86. Lähenemisel raudtee-ülesõidukohale on liiklusvahendi juht kohustatud:

a) vähendama liikumise kiirust 5 km-ni tunnis valveta raudtee-ülesõidukohale lähenemisel¹;

b) ületama ülesõidukoha ühes reas kiirusega, mis tagab ohutu liiklemise, kui eelnevalt on veendunud, et liiklemine on ohutu, ja lülitud sisse madalam käik. Käigu vahetamine ja siduri lahtilülimine raudtee-ülesõidukohal on keelatud.

§ 87. Eesliikujast möödumine on keelatud nii raudtee-ülesõidukohal kui ka enne ülesõidukohta märgi „Raudtee-ülesõidukoht“ mõjupiirkonnas. Samuti on keelatud liiklusvahendite kavatsetud peatamine ja parkimine lähemal kui 15 meetrit raudtee-ülesõidukohast ja rööbasteel, kaasa arvatud kahe lähestikku asetseva rööbaste vahemaa.

XV. PEATUMINE JA PARKIMINE.

§ 88. Liiklusvahendite kavatsetud peatamine ei tohi takistada liiklemist. Peatumisel tuleb rööpmeta liiklusvahendid seisma jätta piki sõidutee äärt vastu kõnniteed, liiklussuunas ja ainult ühes reas, maal maanteel aga — teepeenral; kus teepeenar puudub — sõidutee serva ligi.

§ 89. Trammi-, trollibuse- ja autobusejuhid on kohustatud peatuma reisijate peale- ja mahaminekuks

¹ Lähenedes valvatud raudteeülesõidukohale tuleb juhil valida säärane kiirus, et on tagatud liiklusjulgeolek ja et vajaduse korral saaks liiklusvahendi õigeaegselt peatada (§ 40). (Koostaja.)

selleks määratud peatuskohtades, kus on vastav märk „Peatus“.

§ 90. Trammi, trollibuse ja autobuse peatuskohad määratakse kindlaks kokkuleppel Miilitsavalitsusega (Riikliku Autoinspeksiooniga).

§ 91. Liiklusvahendite kavatsetud peatamine on keelatud:

a) ristteel ja lähemal kui 15 m risttee nurgast ja raudtee-ülesõidukohtadest,

b) teekäänakuil,

c) jalakäijate radadel,

d) sildadel ja sildade (viaduktide) all,

e) teosadel, kus nähtavus on piiratud,

f) õue sissesõitude ja väravate ees,

g) trammi, trollibuse ja autobuse peatuskohtadel,

h) lähemal kui 1 m äärmisest trammirööpmest,

i) liiklusmärgi „Peatumine keelatud“ mõjupiirkonnas.

Liiklusvahendi seismajäämisel tehnilise rikke tõttu tuleb ta asetada sõidutee äärde, nii et ta ei sega liiklemist; peatumisel valgustamata teosjal peab juht võtma tarvitusele abinõud teiste liiklusvahendite hoiatamiseks.

§ 92. Liiklusvahendite parkimine on lubatud ainult nendel teedel, tänavatel ja väljakutel, kus sõidutee laius võimaldab liikuda vähemalt kahes sõidureas ja kohtades, kus on pandud välja liiklusmärk „Parkimis-koht“.

Liiklusvahendeid võib parkida üksteise vastas ainult sel juhul, kui nende vahele jääb vähemalt 6 meetri laiuselt vaba tee.

Sõiduteel võib parkida ühes reas, liiklemissuunas, kõnnitee ääres.

Väljakutel ja eriti parkimiseks määratud kohtades on lubatud paigutada liiklusvahendid risti või nurgeti kõnniteele.

§ 93. Trammi-, trollibuse- ja autobusejuhid on kohustatud lõpp-peatustes liiklusvahendid paigutama täpselt määratud korras ja nii, et need ei segaks teiste liiklusvahendite ja jalakäijate liiklemist.

§ 94. Auto parkimisel peab juht käsipiduri kindlalt pidurdamise seisundisse panema.

Jõuvankrist lahkumisel peab juht mootori seiskama ära võtma süüte- või käivitusseadme võtme ja kindlustama jõuvankri järelevalve¹.

§ 95. Hobuliiklusvahendite ja hobuste parkimisel on keelatud neid jätta valveta või kinni sidumata.

§ 96. Seisev liiklusvahend võib alata liikumist ainult siis, kui see ei takista tagantpoolt tulevaid liiklusvahendeid.

§ 97. Liiklusvahendi parkimine on keelatud:

a) lähemal kui 15 meetrit bensiinijaamast, trammi, trollibuse ja autobuse peatuskohast;

¹ Järelevalve tuleb asutiste jõuvankrite puhul kindlustada isikuliselt kas autojuhi või selleks määratud isiku poolt. Individuaalautode järelevalve loetakse kindlustatuks, kui auto ukсед on lukustatud. (Koostaja)

b) teedel ja tänavatel, kus sõidutee laius võimaldab liikuda ainult ühes sõidureas;

c) kohtades, kus on keelatud peatamine;

d) liiklusemärgi „Parkimine keelatud“ mõjupiirkonnas.

Tuletõrje-, esmaabi-, tehnilise abi ja miilitsaautod võivad operatiivülesannete täitmisel peatuda ja parkida kõikidel tänavatel, olenemata sõidutee laiuusest ja väljapandud peatumise või parkimise keelumärkidest.

XVI. LIIKLEMINE TIHEDAS UDUS.

§ 98. Tihedas udus peavad jõuvankrid liikuma ja seisma süüdatud laternatega¹. Juhid peavad kokkupõrgete vältimiseks andma helisignaale ja vastama teiste jõuvankrite helisignaalidele.

§ 99. Mehaaniliste liiklusvahendite sõidukiirus peab olema valitud nii, et on tagatud ohutu liiklemine, hobuliiklusvahendid peavad liikuma sammu.

§ 100. Tõusudel või langustel peab autoga sõitma esimese või teise käiguga.

§ 101. Rongkäigud, kolonnid ja sõjaväeosad peavad liikuma kõnniteel (tee ääres). Esimeses ja viimases reas peab sõiduteepoolne isik kandma süüdatud laternat (või tõrvikut).

§ 102. Möödaskõit eesliikuvast liiklusvahendist, sõit trammiteedel, lõhkeainete ja muude ohtlike ainete vedu, pukseerimine ja õppesõit on keelatud.

¹ Lähi- või parktuledega. (Koostaja.)

XVII. ÕPPESÕIDUD.

§ 103. Jõuvankri praktilise juhtimise õpetamine koolides ja kursustel võib toimuda ainult sõiduõpetaja juuresolekul, kes peab asuma õpilase kõrval ja kellel peab olema kaasas vastava liigi jõuvankri juhtimisluba ja sõiduõpetamise luba.

Õppesõit autoga üksikväljaõppe korras väljaspool autokoole ja -kursusi on lubatud mistahes liigi autojuhi juhatusel, kellel on vähemalt 2-aastane autojuhtimise praktika; sel juhul peab õpilasel olema väljavõtte automajandi juhataja käskkirjast tema määramise kohta väljaõppeks tähendatud autojuhi juurde ja tema autole ning õpilase nimi peab olema sisse kirjutatud teekonnalehte.

Jõuvankrijuhtide üksikväljaõppe automajandis toimub vastavalt NSVL RKN-i määrusega 3. aprillist 1943. a. nr. 352 kinnitatud juhendile autojuhtide üksikväljaõppe kohta autotranspordis.¹

§ 104. Autokoolide ja -kursuste õppeautod peavad olema varustatud siduri ja piduri lisapedaalidega ning teise ruudupühkijaga sõiduõpetaja jaoks. Auto peab kandma ees ja taga pealkirja või eraldi silti pealkirjaga „Õppeauto“, tähtede kõrgusega vähemalt 100 mm. Pimedal ajal peab see pealkiri olema valgustatud.

§ 105. Õppeautodega õppesõitude ajal kõrvalisi isikuid vedada on keelatud. Õppesõidul veoautoga ei või veokastis olla üle 5 õpilase.

¹ Vaata lisa nr. 1 — lk. 93. (Koostaja.)

§ 106. Esialgsete harjutussõidude mootorrattal ja üksikväljaõppeks kasutataval autol peavad toimuma liikluseks suletud platsidel (staadionid ja muud taraga ümbritsetud maa-alad) ja üksikuil tänavaosadel, mille nimestik määratakse Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) poolt. Väljasõit avalikule teele on lubatud ainult sõiduõpetaja saatel ja alles siis, kui õpilane on omandanud küllaldase vilumuse jõuvankri juhtimises.

§ 107. Õppesõitude toimivate liiklemiseeskirjade rikkumise ja õnnetuste eest kannab vastutust sõiduõpetaja.

§ 108. Õppesõitude kord trammidel määratakse kindlaks Trammi-Trollibuse Trusti poolt kokkuleppel Miilitsavalitsusega (Riikliku Autoinspeksiooniga) antud juhendiga.

§ 109. Õppesõit on keelatud:

a) kiirarstiabi autodega, tuletõrje-autodega, autobustega, sõidutaksoautodega ning veoautodega juhul, kui viimastega veetakse reisijaid või ohtlikke koormaid;

b) tänavail, mille nimestik määratakse kindlaks Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) poolt ja mis tehakse teatavaks autokoolidele ja -kursustele;

c) tiheda udu ja tugeva lumesaju puhul.

§ 110. Stažööri loaga juhtide staažimine peab toimuma täpselt vastavuses „Määrusele kvalifikatsioonikomisjonide kohta.“

XVIII. PUKSEERIMINE.

§ 111. Liiklusvahendite pukseerimine (järelvedamine vastava ühenduslüli abil) on lubatud järgmistel tingimustel:

a) pukseeritavat liiklusvahendit peab juhtima juhtimisluba omav isik;

b) pukseeritaval liiklusvahendil peab olema korras rooliseadis ning pimedal ajal valgustus ees ja taga.

§ 112. Pukseerimisel painduva ühenduslüliga on lubatud järele vedada ainult ühte liiklusvahendit. Seejuures:

a) ühenduslüli ei tohi olla lühem kui 4 meetrit ja pikem kui 6 meetrit ja see peab olema selgesti tähistatud ning pimedal ajal valgustatud;

b) pukseeritaval mehaanilisel liiklusvahendil peab olema korras pidurseadis.

§ 113. Liikumise kiirus ei tohi ületada pukseerimisel mittepainduva ühenduslüliga 25 kilomeetrit tunnis ja painduva ühenduslüliga — 15 kilomeetrit tunnis.

§ 114. Mittekorrasoleva liiklusvahendi pukseerimisel peab juht vältima trammi- ja trollibuseliiklusega tänavaid.

§ 115. Pukseerimine on keelatud tiheda udu puhul.

§ 116. Pukseerimise eeskirjade rikkumise eest on vastutavad puksiirrongi kõik juhid.

XIX. INIMESTE VEDU VEOAUTODEL.

§ 117. Kui veoauto on määratud rohkem kui 6 inimese veoks tema veokastis (näiteks sõitmisel töökohale, ekskursioonile, demonstratsioonile jms.), peab olema täidetud järgmised tingimused:

a) auto peab olema tehniliselt täiesti korras, puhaks pestud ja tema veokast peab olema varustatud kindlalt veokasti külge kinnitatud pinkidega. Pingid peavad asetsema vähemalt 15 sm madalamal veokasti luukide ülemisest äärest; äärmisel pingil peab olema kindel seljatugi.

b) veokasti luukide haagid peavad olema kinnitatud erilinkidega või traadiga;

c) teekonnalehel peab olema garaaživanema või tema asetäitja ja sõidu eest vastutava isiku allkirjaga märkus: „Kõlblik inimeste veoks“. Kauba lahtis peab olema märgitud veetavate isikute arv, mis peab olema alla kirjutatud veo eest vastutava isiku poolt;

d) autot peab juhtima I või II liigi autojuht, nende puudumisel antud majandis ka III liigi autojuht, kel on vähemalt 2-aastane kestva autojuhtimise praktika;

e) inimeste arv ühe auto kohta ei tohi ületada olemasolevate istekohtade arvu, igal juhul mitte rohkem kui

autol kandejõuga	1,5—2 t	—	16 inimest
„	„	2,5—3 t	— 20 „
„	„	4—5 t	— 30 „

Inimeste vedu veoauto veokastis püsti seistes või istudes veokasti luugil on keelatud;

f) igale inimesi transportivale veoautole peab olema määratud isik, kes samuti kui autojuht on vastutav kõikide eeltähendatud veo eeskirjade täitmise eest; vastutav isik peab asuma auto veokastis tagumisel pingil;

g) lapsi võib veoautol vedada ainult täiskasvanute saatel ja arvul, mis võimaldab küllaldast järelevalvet laste üle;

h) liikumise kiirus ei tohi igal juhul ületada 30 km tunnis;

i) väliapole Tallinna linna ja maakonnakeskuste piire väljasõitudeks võib veoautosid inimeste veoks kasutada ainult pärast nende autode tehnilist kontrolli Riikliku Autoinspektsiooni poolt.

§ 118. Reisijate pagasi või majakraami veol on lubatud kaasa sõita omanikel või pagasit saatvail isikuil. Säärasel juhul peab kaasasõitja jaoks olema varutud sobiv ja ohutu istekoht; ühes kauba või pakendiga võib vedada ainult laadiiaid või kauba saatjaid, kusjuures nende nimed peavad olema märgitud teekonna-lehel või vastaval veodokumendil.

§ 119. Veoautod, mis veavad reisijaid vastavalt seadistatud veokastis ja kaubataksod reisijatega võivad liigelda veokitele suletud teedel.¹

¹ S. t. nad võivad läbi sõita tänavaist, mille ees on märk „Veoautodele läbisõit keelatud“ (lk. 85). (Koostaja.)

Eeskirjad inimeste veoks sõjaväe-autodel määratakse kindlaks sõjaväe haldusaparaadi poolt erijuhenditega.

XX. KERGESTISÜTTIVATE JA MUUDE OHTLIKE AINETE VEDU.

§ 120. Lõhke-, mürk- ja teiste ohtlike ainete vedu, samuti ka nende ainete pakendite vedu, kui need pakendid ei ole spetsiaalselt puhastatud või mürkärastatud, peab toimuma vastavalt Siseministeeriumi eeskirjadele ja Autotranspordi Peavalitsuse poolt antud juhenditele ohutustehnika kohta autotranspordi ettevõtteis.

Ohtlike koormate (lõhkeained, mürkgaasid) veoks on vajalik Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsavalitsuse igakordne eriluba.

Garaažijuhatajad, nende asetäitjad ja autojuhid on kohustatud enne iga sõitu kontrollima kergestisüttivate ja ohtlike ainete (mürgised ained, surugaasid jms.) veoks määratud jõuvankrite tehnilist seisukorda ja tulekaitse ning julgeoleku varustist.

Jõuvankri korrasoleku ja kõlblikkuse kohta eel tähendatud ainete veoks tuleb teha erimärkus teekonnalehele majandi juhataja allkirjaga.

§ 121. Kergestisüttivate ja ohtlike ainete vedu võib toimuda ainult täiesti korras liiklusvahendiga, mis on varustatud kaitseabinõude ja -seadmetega vastavalt veetavate ainete omadustele.

Jõuvankrid peavad olema varustatud korras vahu-

tulekustutajaga ja muude tulekustutamisinõudega (liivapuistajad liivaga).

Summuti peab olema viidud kõrvale või ette radiatori alla, nii et väljalasketoru ei asetse veokasti all.

Erandjuhtudel, kui jõuvankrit ei kasutata alaliselt ohtlike ainete vedamiseks, võib summuti olla harilikul kohal, kuid siis peab ta olema varustatud kaitsekatega ja seadmetega, mis juhivad väljuvad gaasid allapoole.

§ 122. Süttivate ainete (heinad, puuvill, paberijäätmed, vedelkütteained jms.) vedu gasogeenautodega on keelatud.

§ 123. Kergestisüttivate vedelike ja vedelkütteainete veovahendid peavad kandma mõlemal küljel ja taga pealkirja (või eraldi silti pealkirjaga) „Tuleohtlik“. Tähtede kõrgus peab olema vähemalt 200 mm.

Jõuvankrid (välja arvatud sisternid) peavad olema varustatud peale esilaternate veel kahe valge lisatulega ees ja ühe punase tulega veokasti tagaküljel. Tähendatud tuled peavad põlema pimedal ajal ja halva nähtavuse puhul.

§ 124. Kergestisüttivate ja ohtlike ainete veoks võib kasutada ainult täiesti kindlaid ja vilunud juhte, kel on vähemalt aastane sõidupraktika ja kes hästi tunnevad sõiduteed.

Ohtlike aineid vedavate liiklusvahendite juhid peavad saama koorma vastuvõtukohas juhiseid nende ainete vedamise ning mahalaadimise kohta. Juhid on kohustatud neid juhiseid täpselt täitma.

Peale selle peab ohtlike ainete vedamisel sõitma kaasa isik, kes hästi tunneb veetavate ainete omadusi ja oskab neid käsitseda.

§ 125. Veetav koorem peab olema hästi laaditud, seotud ja kaetud, nii et ta teel ei hakkaks lekkima ega nihkuks paigast. Ohtlik koorem peab olema laotud pehmele alusele ja selle peale- ja mahalaadimisel ei tohi tarvitada metallist tõstekonkse ega metallist tööriistu.

§ 126. Keelatud on reisijate või kauba või esemete vedamine, mis ei ole märgitud koorma pealevõtukohas täidetud teekonnalehel, välja arvatud kütteaine tagavaranoõud.

§ 127. Juhul, kui pakendi vigastuse tõttu ohtlike aineid satub sõiduteele, on juht kohustatud viivitamata peatuma, hoiatama läheduses viibijaid ja kohe asuma ohu kõrvaldamisele. Ühtlasi on ta kohustatud sellest teatama lähemale postimilitsionäärile või kojamehele.

§ 128. Liikumise kiirus ohtlike ainete vedamisel mehaaniliste liiklusvahenditega määratakse kindlaks vastavate erieeskirjadega.

§ 129. Kergestisüttivate ja ohtlike ainete vedamisel on liiklusvahendite juhtidel keelatud:

a) süüdata tuld või suitsetada liiklusvahendi vahetus läheduses,

b) järsult sõita kohalt,

c) eesliikuvast jõuvankrist mööda sõita,

d) järsult pidurdada,

e) sõita väljalülitatud siduriga ja vabakäiguga,

f) lahkuda veoki juurest peatuskohtades,

g) viia koormaga veok garaaži.

§ 130. Kergestisüttivate ja muude ohtlike ainete vedamisel on bensiini võtmine keelatud. Pikkadel sõitudel võib teel bensiini võtta, kuid ainult seisva mootori puhul.

XXI. REISIJATE VEDU TRAMMIDES, TROLLIBUSTES JA AUTOBUSTES.

§ 131. Trammivagunid, trollibused ja liiniautobused peavad omama:

a) ees ja taga valgustatud liininumbrit ning liinistunustulesid;

b) iga vaguni või sõidukikere paremal küljel peal kirja liini nimetusega;

c) sisevalgustust ja kütteseadist.

§ 132. Juhid on kohustatud peatama trammi, trollibuse ja autobuse igas alalises peatuskohas, olenemata vabade kohtade arvust.

Märkus. Nõudepeatusel tuleb tramm, trollibus ja autobus peatada reisijate nõudmisel.

Trammi-, trollibuse- ja autobusejuhid võivad nende liiklusvahenditega alata edasiliikumist pärast konduktori märguannet ja sõitjate mahatulekut.

§ 133. Trammi-, trollibuse- ja autobusekonduktor peab teatama sõitjaile järgmise peatuskoha nimetuse ja ootekohas ootavatele kodanikele teatama, kas vabu

kohti on või ei ole, ning mitte lubama:

- a) kaasa sõita isikuil, kes rikuvad üldist korda;
- b) maha minna tagumiselt platvormilt;
- c) liikumise ajal peale ja maha minna ning avada uksi;
- d) sõita trammi, trollibuse ja autobuse astmetel ja muudel välisosadel.

§ 134. Trammi-, trollibuse- ja autobusejuhid on kohustatud mitte lubama:

- a) sõitjaid peale tulla esimeselt platvormilt, välja arvatud miilitsatöötajad ja isikud, kellel on selleks eriluba, ning sõitjad väikeste lastega;
- b) sõitjail viibida mootorvaguni esimesel platvormil, välja arvatud isikud, kellel on selleks vastav luba, kuid arvult mitte üle 3 isiku.

XXII. SÕIT JALGRATTAL.

§ 135. Jalgrattasõit avalikel teedel ja tänavail on lubatud alates 13. eluaastast.

Jalgratas peab olema varustatud:

- a) piduriga,
- b) signaalseadmega (kell või pasun),
- c) esilaternaga ja refleksklaasiga liiklemisel pimedal ajal,
- d) numbrimärgiga, mis on kinnitatud taha, sadula alla.

§ 136. Jalgrattur peab sõitma sõidutee parempoolsel

äärel, mitte kaugemal kui üks meeter kõnniteest (teepeenrast).

Liikumise kiirus sõitmisel linnas ja asulas ei tohi ületada 15 km tunnis.

§ 137. Jalakäijate kogunemiskohtadel, väljasõitmisel väravast, samuti väljasõitmisel elava liiklusega teedele ja tänavaile või teedele ja tänavaile, kus on trammiliiklus, peab jalgrattur jalgrattalt maha astuma ning ta võib edasi liikuda alles siis, kui ta on veendunud, et edasiliikumine on ohutu.

§ 138. Jalgratturil on keelatud:

a) sõita kõnniteedel ning parkide, aedade ja puies-
tike jalakäijaile määratud teedel;

b) sõita trammiteedel;

c) sõita tänaval võidu;

d) sõita kahe- või mitmekesi kõrvuti;

e) õppida jalgrattasõitu elava liiklusega tänavail ja väljakuil;

f) sõitmisel vabastada käsi juhtimisseadiselt;

g) lasta jalgratast teistest liiklusvahenditest järele vedada ja sõita liiga lähedal eesliikuvale jõuvankrile;

h) sõita üheistmelisel jalgrattal kahekesi. Lapsi kuni 9 a. vanuseni võib võtta kaasa, kui jalgrattal on vastav lisaiste;

i) vedada esemeid, mis takistavad juhtimist või võivad teisi liiklejaid takistada;

j) sõita tänavail, kus see on keelatud vastavate liiklusmärkidega.

Grupisõitudel jalgratturid peavad sõitma ühes reas üksteise järel, vahemaaga vähemalt 2 meetrit.

Sõjaväeosad ja jalgratturite kolonnid peavad liiklema kolonnide ja rongkäikude kohta antud liikluseeskirjade kohaselt, aga mitte rohkem kui neljakesi kõrvuti.

XXIII. HOBULIIKLUSVAHENDITE JA KÄSIKÄRUDE LIIKLEMINE.

§ 139. Hobuliiklusvahendite juhid on kohustatud.

a) pidama liiklusvahendid heas korras ja puhta välimusega;

b) koormaga veokite puhul mitte ületama lubatud gabariite;

c) mitte sõitma rautamata regedega tänavail ja teedel, kus on autode liiklemine;

d) jäätanud ja libeda tee puhul võtma tarvitusele hobuste jäärauad (stollid);

e) mitte jätma liiklusvahendeid ja hobuseid tänavale ja teedele valveta või kinni sidumata;

f) juhtimise ajal hoidma ohje ja istuma või käima liiklusvahendi paremal küljel;

g) liiklemisel asuma alati äärmises parempoolses reas kõnnitee (teepeenra) ligi;

h) koormaga liikudes sõitma ainult sammu;

i) jätma vahemaad iga veoki järel vähemalt 1 meetrit ning vooris liikudes veel 6 meetrit iga kolme veoki järel.

Hobuveokid õhukummidel peavad olema varustatud piduritega;

j) varustama hobusõidukid ühe numbrimärgiga sõiduki tagaküljel, hobuveokid — looga esiküljel, loogata rakendi puhul — istme vasakul küljel.

Peale selle peavad hobuveokid olema varustatud pealkirjaga tema omaniku nimetuse, aadressi ja telefoni numbri kohta. Pealkiri peab olema tehtud loogale või metallist sildikesele, mis on kinnitatud vankri või ree vasakule küljele.

§ 140. Käsikäru liikumine on lubatud sõidutee parempoolsel äärel, kõnnitee ligi.

Igal käsikäru peab olema numbrimärk, mis on kinnitatud käru vasakule küljele (vaadates liikumissuunas).

XXIV. MEHAANILISTE LIIKLUSVAHENDITE TEHNILINE SEISUKORD.

§ 141. Keelatud on liiklemiseks kasutada autosid, autobusi, trollibusi ja mootorrattaid, kui esinevad puudused, mis võivad ohustada liiklemise julgeolekut, sealhulgas:

- a) rooli vabakäik üle 36° ja liiga kinnine rool;
- b) mitteküllaldaselt kinnitatud roolisammas, roolimehhanismi karp või rooliratas;
- c) lõtkumine roolivarbade ühendustes;
- d) loksumine tugikahvli kuulliigendis (autodel „GAZ“);

- e) kõverdunud esitelg;
- f) mitteküllaldaselt kinnitatud vedrude toendid või vigased vedrud;
- g) liigne lõtkumine esirataste laagrites;
- h) rikkis või reguleerimata pidurid;
- i) liiga kulunud käändtelje poldid ja puksid ning nende puudulik kinnitus;
- j) rataste ja rattakilpide puudulik kinnitus;
- k) esirataste ebanormaalne kokku- või lahkujooks;
- l) valgustusseadme rike või mitteküllaldane valgustus liiklemisel pimedal ajal;
- m) stopptule või helisignaali rike;
- n) küljeluukide ja uste kinnitiste rike;
- o) ilma spidomeetrita või rikkis spidomeetriga kõigil kodumaistel autodel (välja arvatud ZIS-101 ja JaG);
- p) ruudupühkija rike liiklemisel vihma ja lumesaju ajal;
- r) mitte õige õhurõhk kummides¹ ja veljemõõdule mittevastavate kummidega;
- s) veohaagi rike järelvankriga liiklemisel; veohaagil peab olema riiv, mis tagab kindla ühenduse. Kaheteljelistel järelvankritel, mis on varustatud piduritega, peavad viimased olema korras;
- t) veejooks jahutajast joana;
- u) lekkimine bensiini- ja õlisüsteemis, samuti gaasiseadme rike (ebahermeetilisus) gaasiballoonautodel;

¹ Autokummide siserõhu normid on toodud lisa nr. 6, lk. 117. (Koostaja.)

v) ilma summutita või rikkis summutiga;

õ) paks suits summutist;

ä) ilma tahavaate peeglita;

ö) ilma rattakapsliteta — kõik sõiduautod ja muud autod, millele tehaste poolt on rattakapslid ette nähtud;

ü) autobused ja trollibused — ilma liinisiltideta ees ja küljel, rikkis sisevalgustusega ja mittekorras istmetega.

Jõuvankri riknemisel teel on juht kohustatud rikke kohe kõrvaldama. Kui parandus teel ei ole võimalik, peab juht koorma või reisijad viima ettenähtud kohale ja selle järel sõitma garaaži.

Juhul, kui rike võib ohustada liiklemisjulgeolekut, peab juht vähendama liikumise kiirust ja sõitma äärmise ettevaatlikkusega.

§ 142. Kõik autod peavad olema varustatud standard-esmaabiapteegiga; trammid, trollibused, autobused ja veoautod varustatakse peale selle veel tulekustutajatega.

§ 143. Keelatud on liiklemiseks kasutada trollibusi, kui neil on peale §-s 141 loeteldute veel järgmised puudused:

a) rike vooluvastuvõtjas, mis põhjustab tema äranihkumise kontaktjuhtmelt;

b) rikked käimalaske-, elektri- või õhkpiduri-seadistes.

§ 144. Keelatud on liiklemiseks kasutada trammi-vaguneid järgmiste puudustega:

- a) rikkis pidurid (elekter-, õhk- ja käsipidurid);
- b) rikkis bandaaži kammid;
- c) kui piduriklotsi ja bandaaži õhuvahe on üle 3 mm;
- d) rikkis või tühjad liivaseadmed;
- e) rikkis mootor või kompressor-mootor;
- f) rikkis vooluvastuvõtja (look): nõrk kinnitus, hambuline ja tugevasti kulunud libistaja;
- g) rikkis kontrollid (leegid, sisepõlemised ja sööbinud kontaktid);
- h) rikkis välis- ja sisevalgustus (liiklemisel pimedal ajal);
- i) rikkis ruudusoojendaja (talvel);
- j) rikkis automaat- ja käsilüliti;
- k) rikkis vagunivaheline liitseadis;
- l) ilma vagunivaheliste kaitsevõrkudeta;
- m) ilma looganööri kinnituseadmeta;
- n) rikkis heliseadis;
- o) ilma esi- ja küljesiltideta.

§ 145. Kategooriliselt on keelatud liiklemiseks kasutada igasuguseid liiklusvahendeid, millel on kasimata välimus.

XXV. MOOTORSÕIDUKITE VALGUSTUS.

§ 146. Iga auto, trollibus, autobus ja veotraktor peab olema varustatud kahe esilaternaga, ühe tagalaternaga ja stopptulega; iga kaheteljeline järelvanker, autorongi puhul aga viimane neist — tagalaternaga ja

stopptulega; traktorid, tee-ehitusmasinad ja mootorrattad — ühe esilaternaga ja tagalaternaga.

Esilaternad peavad olema valge või kollase valgusega ja peavad valgustama teed vähemalt 100 m kaugusele, mootorsõidukitel, mille maksimaalne sõidukiirus ei ületa 30 km tunnis, peavad esilaternad valgustama teed vähemalt 30 m kaugusele.

Tagalatern peab olema punase valgusega ja ta peab valgustama numbrimärki nii, et märk on selgesti loetav 20 m kauguselt.

Stopptuli peab olema nähtav vähemalt 30 m kauguselt.

§ 147. Pimedal ajal ei ole lubatud liigelda:

a) autodel, autobustel, trollibustel, trammidel, veotraktoritel ja mootorratastel, kui nad ei ole varustatud valgustusseadmetega vastavalt tehaste tehnilistele tingimustele;

b) traktoritel ja tee-ehitusmasinatel — ilma ühe esi- ja ühe tagalaternata;

c) kaheteljelistel järelvankritel — ilma tagalaternata ja stopptuleta;

d) jõuvankritel ja järelvankritel, mille laius (koormata või koormaga) on üle 2,6 meetri, ilma kahe valge või kollase gabariidituleta liiklusvahendi ees ja punase tuleta taga.

§ 148. Veoautodel isekallutamiseadmega, sistor-niga või alaliselt üheteljelise järelvankriga töötamisel, samuti veotraktoritel paigutatakse tagalatern ja stopptuli juhuruumi tagaseina vasakusse ülemisse

nurka sääraselt, et numbri- ja stopptuli oleksid koor-
maga jõuvankri puhul nähtavad § 146 määratud
kaugustel.

§ 149. Tuletõrje-, esmaabi- ja teised eriotstarbelised
jõuvankrid võivad Miilitsavalitsuse (Riikliku Auto-
inspektsiooni) loal evida täiendavaid lisatulesid vasta-
vate tähistega.

§ 150. Pimedal ajal või halva nähtavuse puhul on
mootorsõiduki juht kohustatud sisse lülisma valgustuse
— vähimalt ühes (vasakpoolses) esilaternas ja taga-
laternas.

§ 151. Sõitmisel valgustatud teedel, kui inimesed ja
liiklusvahendid on 150 m kauguselt selgesti nähtavad,
samuti ristteedel on juht kohustatud sõitma lähitule-
dega (pooltuledega) või seisutuledega.

§ 152. Pimedal ajal valgustamata tänavail ja teedel
seismisel peab juht süütama seisu- või lähituled ning
punase tule taga.

§ 153. Vastusõitvate liiklusvahendite lähenemisel on
juht kohustatud mitte vähem kui 150 m kaugusel
vastuliikujast esilaternate valgustuse ümber lülisma
lähituledele või seisutuledele (või kustutama tuled), et
mitte pimestada vastusõitvate liiklusvahendite juhte,
kusjuures liikumise kiirust tuleb vähendada niivõrd,
et on tagatud ohutu liiklemine, ja pimestumise korral
peatuma.

§ 154. Trammid peavad olema varustatud pimedal
ajal liikumisel:

a) esilaternaga, mis valgustab sõiduteed vähemalt 30 m kaugusele;

b) liini tunnustuledega vagunite ees ja taga ning sisevalgustusega.

§ 155. Õhuuhu ja õhualarmi puhul linnas toimub mehaaniliste liiklusvahendite valgustus vastavalt liiklemise eeskirjade XXXII peatükis tähendatud korrale.

XXVI. LIIKLUSVAHENDITE GABARIIT JA KAAL.

§ 156. Ilma Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspektiooni) loata on keelatud liigelda avalikel teedel ja tänavail:

a) liiklusvahenditel, mille laius koormaga või koormata on üle 2,6 m või kõrgus (arvates teepinnast) üle 4 m jõuvankreil ja üle 3 m hobuveokeil;

b) kui koorem ulatub üle veokasti ääre tahapoole üle 2 m või kui koorem lohiseb vastu maad;

c) kui koorem ulatub üle veokasti vasakpoolse ääre rohkem kui 8 sm;

d) raudrehvidega liiklusvahendeil, kui surve teepinnale ületab 150 kg rehvi tallalaiuse 1 sm kohta;

e) õhukummidega liiklusvahendeil, mille teljesurve ületab 7,5 tonni;

f) liiklusvahendeil, mille metallist rehvidel või veo-
lintidel on ribad, kidad, poldid või teravad ääred —
liiklemisel permanentkattega teedel ja tänavail.

Metallist rehvide ääred peavad olema ümarad ja sõidutee pinda puutuvail rehvide ja veolintide välispindadel ei tohi olla ebatasasusi, mis võivad rikkuda teekatet.

§ 157. Alalised või ajutised kitsendused liiklusvahendite gabariidi ja kaalu kohta üksikuil tänavail, teedel ja nende osadel, sildadel ja muude teepäraldiste juures määratakse kindlaks Miilitsavalitsuse teadmisel Maanteedevalitsuse ja täitevkomiteede (kellele need objektid kuuluvad) osakondade poolt, kes on kohustatud üles seadma vastavad liiklusmärgid, mis vajaduse korral peavad olema valgustatud.

XXVII. TÄIENDAVALD LIIKLUS-JULGEOLEKU EESKIRJAD.

§ 158. Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) loata on keelatud:

a) maha laadida sõidu- või kõnniteele mistahes koormaid;

b) sulgeda kõnniteid, välja arvatud nende parandamiseks ja jalakäijate kaitsmiseks ohu vastu;

c) sooritada sõiduteel töid (sealhulgas töid, mis on seoses luukide avamisega) ja asetada tööks vajalikke materjale sõiduteele. Loa taotlemisel tuleb kokku leppida asetuskoha ja -viisi suhtes;

d) jätta tee-ehituse abinõusid, masinaid ja muid esemeid tänavale ja teedele ilma neid hoiatustuledega piiramata;

e) liigelda tänavail ja teedel iseliikuvail tee-ehitusmasinail (mehaanilised teerullid, ekskavaatorid), traktoreil ja muil raskeil masinail;

f) paigutada sõiduteele ja lähemale kui 20 m ristteenurgast kioskeid, kaubaputkasid jm. kaubapunkte.

Tänaval kauplemise kohad määratakse kindlaks kohalike täitevkomiteede poolt kokkuleppel Miilitsavalitsusega (Riikliku Autoinspeksiooniga);

g) korraldada avalikel teedel ja tänavatel võidujookse, võidusõite ja muid massisportlikke üritusi.

§ 159. Koormate peale- ja mahalaadimine peab toimuma õuedes ja ainult ühenduse puudumisel õuega võib see toimuda tänavail, kuid nii, et see ei takistaks liiklemist.

§ 160. Koorem peab olema kindlalt kinnitatud ja laotud, nii et vedamisel ei tekiks müra. Koorem peab olema pakitud või kaetud nii, et ei tekiks tolmu, prügi ega leviks halbu lõhnu.

§ 161. Mullatööde ning pealmaa- ja allmaa-ehitiste tegemine sõiduteel ning raudteede remont ja rekonstrueerimine linnades on lubatav ainult linna täitevkomitee arhitektuuri-planeerimisosakonna kirjalikul loal, mis antakse kokkuleppel Miilitsavalitsusega (Riikliku Autoinspeksiooniga).

Pealmaa-ehitiste kaevamise ja püstitamise töid võib toimetada ainult loal tähendatud ulatuses.

Tööde sooritamise koht, kui see segab liiklusvahendite ja jalakäijate liiklemist, peab olema piiratud tõkkepuudega ja päeva ajal hoiatusmärgiga „Oht“

ning pimedas ja tiheda udu puhul — punase laternaga. Laternad paigutatakse kaeviku otstesse, tiheda liiklusega tänavail paigutatakse laternad kogu kaeviku pikkuses iga 50 m vahemaa järele. Kui tööde sooritamise koht asub trammiteel, siis peab see olema piiratud vastavate eritõkete ja märkidega. Märgid peavad asetsema 30 m kaugusel, kui liikumise kiirust tuleb vähendada, ja 90 m kaugusel, kui tramm tuleb peatada.

XXVIII. NUMBRIMÄRGID JA PEALKIRJAD LIIKLUSVAHENDEIL.

§ 162. Kõik mehaanilised liiklusvahendid peavad olema varustatud:

a) sõidu- ja veoautod ning autobused — kahe riikliku numbrimärgiga — ees ja taga, mis peavad olema loetavad vähemalt 20 m kauguselt.

Ümberlükatava veokastiga veoautodel (isekallutajad), sisternautodel ja alaliselt üheteljelise järelvankriga töötavil veoautodel ning veotraktoreil kinnitatakse tagumine numbrimärk juhuruumi tagaküljel ülemisse vasakpoolsesse nurka.

b) mootorrattad ja järelvankrid ühe numbrimärgiga — taga;

c) veoautod ja luukidega järelvankrid pealkirjaga, mis koosneb autole määratud riikliku numbrimärgi tähtedest ja arvudest.

Pealkiri peab olema värvitud valge värviga tagaluugi või -külje keskkoha, kõrgusega vähemalt

200 mm, tähe ja arvu laiusega vähemalt 130 mm ning joone paksusega vähemalt 30 mm.

Garaažinumbrid võivad olla märgitud ainult juhuri ruumi ustele või esimese tuuleklaasi peale, kõrgusega kuni 100 mm.

Pealkiri „Tehniline abi“ võidakse teha auto külgedele ainult Miilitsavalitsuse (Riikliku Autoinspeksiooni) kirjalikul loal.

Reklaami-iseloomuga pealkirju ja ettevõtte nimetus võidakse märkida veokasti küljeluukidele või kere külgedele;

d) autod, mis on autotehastest kohale toimetatud omal jõul — riiklike numbrimärkidega — „Transiit“;

e) NSV Liidu territooriumil ajutiselt viibivad välismaa autod, vastavalt rahvusvahelisele autode konventsioonile, vastavates maades tarvitusel olevate numbrimärkidega ja vastavat maad tähistava ovaalse eraldusmärgiga;

f) trammid, trollibused ja ühiskondlikuks kasutamiseks määratud autobused — inventarinumbrite pealkirjadega, mille värvus, kuju ja suurus määratakse kindlaks kohaliku täitevkomitee Kommunaalmajanduse osakonna poolt kokkuleppel Miilitsavalitsusega (Riikliku Autoinspeksiooniga).

§ 163. Keelatud on:

a) kasutada liiklemiseks liiklusvahendeid, millel riiklikud numbrimärgid puuduvad, on määrdunud või pole selgelt loetavad vähemalt 20 m kauguselt märgi vigastumise või värvi mahapudenemise tõttu;

b) numbrimärkide külgekinnitamisel poltidega peab poldi pea olema märgiga ühte värvust;

c) painutamiseega või muul viisil muuta märgi kuju ja mõõtmeid;

d) ümbritseda märke ääristega, teha neile lisatähistus või asetada nad eri raamidesse;

e) katta märke tselluloidiga või muu, ka täiesti läbipaistva kattega;

f) paigutada numbrimärke ühelt liiklusvahendilt teisele.

§ 164. Posti-veoautodel peavad olema tunnusmärgina veokasti kolmel küljel valged diagonaaltriibud laiusega 5 sm ja veokasti tagaluugil riikliku numbrimärgi tähistus.

Posti-sõiduautod võivad omada tunnusmärgina esistel sideembleemi kujutist.

Sõjaväeautode tunnus- ja numbrimärgid määratakse kindlaks sõjaväe haldusaparaadi erijuhenditega.

XXIX. TEEKONNALEHED.

§ 165. Teekonnalehed peavad olema standardsed kõikidele transpordivahenditele, välja arvatud sõjaväe transpordivahendid, kinnitatud vormi järgi ja varustatud transpordivahendi valdaja asutise või ettevõtte stambi või pitsati jäljendiga ning automajandi aadressi ja telefoni numbriga äratähendamisega.

Teekonnalehed kirjutatakse välja kõikidele liiklemiseks kasutatavaile autodele, mootorratastele ja hobuveokitele, välja arvatud ühiskondlikud liiklusvahendid ning üksikisikuile ja diplomaatilistele esindustele kuuluvad jõuvankrid. Ühiskondlikkudele liiklusvahenditele (tramm, trollibus, autobus) kirjutatakse välja marsruudilehed.

Mehaaniliste transpordivahendite igale teekonnalehele (marsruudilehele) tehakse märke selle kohta, et transpordivahend on korras, mida kinnitavad oma allkirjaga transpordi eest vastutav ametiisik ja juht.

Juhul, kui veoautodega veetakse inimesi, ohtlikke ja kergestisüttivaid koormaid, samuti õppesõitude puhul peab olema teekonnalehele tehtud pealdis, vastavalt peatükkidele XVII, XIX ja XX.

§ 166. Igasse teekonnalehte (marsruudilehte) kantakse sisse juhi nimi, transpordivahendi riiklik numbrimärk (ühiskondliku liiklusvahendi puhul — inventari number), väljasõidu ja tagasijõudmise aeg.

Veoauto teekonnalehtedesse tuleb teha peale eeltähendatute veel järgmised sissekanded:

a) ettevõtte nimetus või veokäsitaja nimi, kelle ülesandel toimub vedu;

b) veetavate kaupade sihtkohtade aadressid, kaupade nimetus, nende kaal või hulk;

c) laadimiskohta jõudmise ja sealt väljasõidu aeg.

Sõiduautode teekonnalehtedesse peab olema märgitud iga sõit ühes väljasõidu ja tagasijõudmise aja ära-tähendamisega.

Iga sõidu kohta tehtud sissekanded vormistatakse selle isiku allkirjaga, kes saadab välja ja võtab vastu kaubasaadetisi ja reisijaid.

Töö lõpul peab teekonnalehte tehtama märke lõpetamise aja kohta veokäsitaja esindaja allkirjaga.

Veoautode saatmisel ilma koormata väljapoole linna traktidel Tallinn—Tartu, Tallinn—Pärnu, Tallinn—Viljandi, Tallinn—Rakvere ja Tallinn—Haapsalu peab selle kohta teekonnalehte tehtama märke Autotranspordi Peavalitsuse Vabariikliku Transpordi-ekspeeditiooni kontori „Estautotek'i“ poolt. Ilma eeltähendatud märkmeta teekonnalehel on veoautodel väljasõit keelatud.

XXX. BENSIINIVÕTMINE BENSIINIJAAMAS.

§ 167. Bensiinivõtmiseks bensiinjaamas on jõuvankrite juhid kohustatud:

a) seadma oma jõuvankri järjekorda üldise liikluse suunas ja nii, et see ei segaks möödasõitjaid;

b) jätma vahemaad bensiinivõtva jõuvankri ja järgmise vahel vähemalt 6 m ja teiste järjekorras olevate jõuvankrite vahel vähemalt 1 m;

c) bensiinivõtmise ajaks mootori seiskama.

Mootorrattad tuleb bensiinivõtmiseks bensiinjaama lükata käsitsi; nende mootorid tuleb seisata ja käivitada mitte lähemal kui 15 m jaamast.

§ 168. Tuletõrje-, esmaabi-, tehnilise abi, miilitsa-operatiivautod ja liiniautobused võivad bensiini saamiseks bensiinijaama ette sõita väljaspool järjekorda, kuid ettesõit peab toimuma järjekorras ootavate jõuvankrite liikumise suunas.

§ 169. Bensiinivõtvail ja järjekorras ootavail jõuvankrijuhtidel on keelatud:

- a) lahkuda oma jõuvankri juurest;
- b) suitsetada lähemal kui 15 m jaamast;
- c) reguleerida, lahti võtta või parandada mootorit lähemal kui 15 m jaamast;
- d) üle viia mootorit ühelt kütteaine liigilt teisele (gaasilt bensiinile või vastupidi) lähemal kui 15 m jaamast.

§ 170. Gaasiballoon-autodele gaasi võtmisel tuleb lisaks eelmisele täita järgmisi eeskirju:

- a) keelatud on sõita gaasivõtmise kohta (jaama), kui seal on väljapandud leppemärk või silt gaasiandmise katkestamise kohta;
- b) jõuvankri juht peab teadma ja täpselt täitma gaasijaama sisekorra eeskirju;

c) enne gaasi võtmist tuleb gaasiseadme täite-tugimutter hoolikalt puhastada õlist, niiskusest ja porist.

§ 171. Kui mootori käivitamisel lähemal kui 15 m jaamast tekib paukumine või turtsumine, tuleb mootor kohe seisma jätta ja jõuvanker jaama piirkonnast välja lükata või vedada.

XXXI. TRANSPORDI-ETTEVÖTETE JUHATAJATE KOHUSED.

§ 172. Garaažide ja parkide juhatajad ning asutiste, organisatsioonide ja ettevõtete juhatajad või viimaste poolt määratud ametiisikud, kes vastutavad transpordi eest, samuti liiklusvahendite omanikud on isikliku vastutuse alusel kohustatud:

a) hoidma ja lubama liiklemisele liiklusvahendid nii väliselt kui ka tehniliselt kõlblikus seisukorras;

b) igale väljasaadetavale liiklusvahendile kaasa andma teekonnalehe ja tehnilise passi talongi, tram-mile, trollibusele ja liiniautobusele — marsruudilehe;

c) valvama teekonnalehtede määrustekohase vormistamise üle vastavalt ptk. XXIX eeskirjadele;

d) mitte lubama liiklusvahendi juhtimisele isikut, kellel puudub juhtimisluba (välja arvatud jalgratturid ja kärumehed) ning juhte, kes on mistahes määral ebakaines olekus;

e) mitte lubama juhtimistegevusele juhte, kes on kasimata olekus (raseerimata, määrinud riides või varukateta spordisärgis);

f) juhi määramise korral uut liiki jõuvankrile tutvustama teda selle juhtimise erinevustega;

g) instrueerima juhte sõidutehnilistes küsimustes, eriti juhtimises libeda tee, udu ja muude eriolukordade puhul ning etüleeritud bensiini kasutamise kohta;

h) mitte lubama veoautosid kasutada üksikisikute veoks;

i) tagama süstemaatilise töö liiklemiseeskirjade propageerimise alal.

§ 173. Trammi-, trollibuse- ja autobuse-ettevõtete ning tänavapuhastamise osakondade juhatajad on vastutavad trammi, trollibuse ja autobuse peatuskohtade ja nendele juurdesõiduteede lumest puhastamise ja liivatamise eest.

§ 174. Liiklusvahendi avarii korral on garaaži (pargi) või asutise, organisatsiooni, ettevõtte juhataja või liiklusvahendi individuaal-omanik kohustatud sellest viivitamata teatama Miilitsavalitsuse Riikliku Autoinspektsiooni korrapidajale või maakondlikule autoinspektorile või lähemale miilitsajaoskonnale, enda asukoha järgi.

Suurema õnnetuse puhul peab ettevõttest üks transpordiala juhtivaid isikuid õnnetuskohale välja sõitma.

XXXII. LIIKLUSVAHENDITE LIIKUMINE ÕHUOHU OLUKORRAS.

§ 175. Alates õhuohu väljakuulutamisest on jõuvankri juhid kohustatud:

a) varustama jõuvankrite laternad ja stopptuled pimendamiskatetega vastavalt õhukaitse (KÕ) eeskirjadele;

b) kandma kaasas individuaal-kaitsevahendeid keemiliste ründeainete vastu ja oskama neid käsitseda;

c) oskama toimetada jõuvankri esialgset mürkärastamist.

§ 176. Õhualarmi (ÕA) märguande puhul on trammi-, trollibuse- ja autobusejuhid kohustatud:

- a) liiklusvahendi seisma jätma;
- b) hoolitsema, et reisijad saaksid kiiresti lahkuda liiklusvahendist ja varjuda;
- c) trammil ja trollibusel vooluvastuvõtja alla tõmbama;
- d) tegutsema vastavalt KÕ eeskirjadele.

§ 177. Kategooriliselt on keelatud jätta seisma liiklusvahendit ristteedele, sildadele, väljakutele, tule-tõrjekomandode ja raviautustite ning õueväravate ja hoonete uste ette.

§ 178. Kategooriliselt on keelatud jõuvankritele koguneda kahjustuskollete lähedusse ja oodata seal kahjustuskolde likvideerimistöde lõppu. Juhid on kohustatud nendest kohtadest eemalt mööda sõitma KÕ ja miilitsaorganite juhatuse kohaselt.

§ 179. Keemilise (gaasi-) alarmi (KA) puhul on kõik kahjustuskolde piirkonnas asuvate liiklusvahendite juhid kohustatud vastu vaidlemata täitma kõiki KÕ ja miilitsaorganite nõudmisi.

XXXIII. VASTUTUS LIIKLEMISE EESKIRJADE RIKKUMISE PUHUL.

§ 180. Kodanikke, kes on süüdi jalakäijate liiklemise ja ühiskondlike liiklusvahendite (tramm, trollibus, autobus) kasutamise eeskirjade rikkumises, trah-

vitakse miilitsatöötaja poolt kohapeal rahatrahviga kuni 25 rublani.

§ 181. Jalgrattureid, kes rikuvad liiklemise eeskirju, karistatakse miilitsatöötaja poolt kohapeal rahatrahviga kuni 25 rublani.

§ 182. Hobuliiklusvahendite ja käsikärude juhte karistatakse liiklemise eeskirjade rikkumise eest miilitsatöötaja poolt kohapeal rahatrahviga kuni 25 rublani või administratiivkorras Riikliku Autoinspeksiooni ülema poolt rahatrahviga kuni 100 rublani.

§ 183. Mehaaniliste liiklusvahendite juhte, kes on süüdi liiklemise eeskirjade rikkumises, karistatakse kas rahatrahviga miilitsatöötaja poolt kohapeal kuni 25 rublani või administratiivkorras Miilitsavalitsuse Riikliku Autoinspeksiooni ülema poolt rahatrahviga kuni 100 rublani või juhtimise loa äravõtmisega või talongide ümbervahetamisega.

Automajandite juhatajaid, transpordi-ettevõtete juhatajaid, asutiste ja ettevõtete juhatajaid, kellele kuuluvad liiklusvahendid, era-jõuvankrite omanikke ja teisi isikuid, kes on vastutavad liiklusvahendite seisukorra ja ekspluatatsiooni eest, karistatakse liiklemise eeskirjade rikkumise eest administratiivkorras Miilitsavalitsuse Riikliku Autoinspeksiooni ülema poolt rahatrahviga kuni 100 rublani vastavalt „Määrusele Riiklikkude Autoinspeksioonide kohta“ ja „Määrusele kvalifikatsioonikomisjonide kohta“, mis

kinnitatud NSVL SARK-i käskkirjaga 19. VII 1939 nr. 450.

§ 184. Ettevõtete, asutiste ja organisatsioonide juhatajaid karistatakse käesolevate liiklemise eeskirjade ptk. XIV, XXVI ja XXVII rikkumise eest Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsavalitsuse ülema poolt rahatrahviga kuni 300 rublani.

§ 185. Seaduses ettenähtud juhtudel võetakse süüdlased liiklemise eeskirjade rikkumises vastutusele kriminaalkorras.

EESTI NSV TEEDEL JA TÄNAVATEL ÜLESSEATAVATE LIIKLUSMÄRKIDE KIRJELDUS.

Liiklusmärgid jagunevad kolme liiki:

- a) hoiatusmärgid — 4 märki,
- b) keelumärgid — 15 märki,
- c) osutavad märgid — 8 märki.

Liiklusmärgid seatakse üles tulpadele, toenditele või riputatakse üle tee või tänava tõmmatud trossi külge.

Nähtavuse paremaks tagamiseks pimedal ajal võidakse märgid varustada refleks-klaasidega.

Linnade peatänavail võidakse üles seada valgustatud liiklusmärgid.

Liiklusmärgid seatakse üles Riikliku Autoinspeksiooni nõudmisel:

linnades — kohalike TSN täitevkomiteede poolt,
maanteedel — ENSV Siseministeeriumi Maanteedevalitsuse poolt.

A. HOIATUSMÄRGID.

Hoiatusmärkidel on võrdhaarse kolmnurga kuju, mille haara pikkus 700 ± 20 mm. Märgid on kollased, musta äärisega, mille laius 30 ± 5 mm. Märgi kollasel pinnal on vastav must kujutis.

Hoiatusmärgid hoiatavad ohtlike kohtade eest sõiduteel. Nad nõuavad juhilt erilist tähelepanu ja liikumise kiiruse vähendamist niivõrd, et vajaduse korral oleks võimalik liiklusvahendit viivitamata peatada.

Hoiatusmärkide mõjupiirkond ulatub märgist alates kuni ohtliku koha lõpuni. Hoiatusmärkide mõjupiirkonnas on keelatud möödaskiit eesliikuvast liiklusvahendist väljasõiduga oma sõidureast.

1. „Raudtee-ülesõidukoht“.

Märk „raudtee-ülesõidukoht“ veduri kujutisega — seatakse üles raudtee-ülesõidukoha ette. Kummalegi poole ülesõidukohta seatakse kaks märki paremale teepoolele: esimene neist 120—180 meetri kaugusele, teine 40—60 meetri kaugusele lähimast rööpmest.

Linnapiires pannakse vajaduse korral ainult üks märk mõlemale poole ülesõidukohta 40—60 meetri kaugusele.

2. „Risttee“.

Märk „risttee“ (teede ristumiskoht) — kahe täisnurga all lõikuva riba kujutisega — seatakse üles

maal maanteedele enne väljasõidukohta rist- või haruteele 120—180 meetri kaugusele ristteest, kus teede ristumiskoht ei ole küllalt selgesti nähtav 120 meetri kauguselt.

3. „Kurv“.

Märk „kurv“ — siksakjoone kujutisega — seatakse üles maal maanteedel järskude teekäänakute või mitmekordsete teekõverike ette 120—180 meetri kaugusele teekäänakust või -kõverikust.

4. „Oht“.

Märk „oh“ — hüüumärgi kujutisega — hoiatuseks muude, teiste märkidega tähistamata, ohtude eest (järsk kallak, tee või silla remont, tee ebatasasused jne.) — seatakse maal maanteedel 120—180 meetri kaugusele enne ohtlikku kohta; linnatänavail pannakse see märk välja ainult erakorraliselt (sõidutee remont) — vahetult ohtliku koha ette.

B. KEELUMÄRGID.

Keelumärkidel, välja arvatud märk „sissesõit keelatud“, on kollaseks värvitud sõõri kuju, punase ääri-
sega. Märgi läbimõõt — 700 ± 20 mm, ääri-
se laius — 80 ± 5 mm.

Märkide kollasel pinnal on sümboolne must kujutis. Keelumärkide mõjupiirkond linnatänavail on — kvar-

taal (väljak), mille ees märk asub, maal maanteedel — 1 km. Kui märk asetseb tänavas (väljakul), siis ulatub ta mõjupiirkond lähima ristteeni (väljakuni).

Läbisõitu keelavate märkide (jrk. 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10 ja 11) ja märkide „Peatumine keelatud“ ja „Parkimine keelatud“ mõju kehtib kella 07 kuni 24-ni. Juhul, kui eelloeteldud märkide mõju kehtib muu aja vältel, kinnitatakse märgi alla tahvlike, millele tähendatakse selle märgi mõju kestus.

Autodel, mis on varustatud sireentüüpi helisignaaliga ja on operatiivülesannete täitmisel, samuti mehhanismidel, mis sooritavad sõiduteel koristus- ja remonttöid, on nende töötamise kohtades õigus läbi sõita, teha pöördeid, peatuda ja parkida olenemata väljapandud märkidest, kuid tingimusel, et liikumise kiirust vähendatakse niivõrd, et on tagatud täielik liiklemisjulgeolek.

1. „Sissesõit keelatud“.

Märk „sissesõit keelatud“ — punane sõõr horisontaalse kollase triibuga — seatakse üles kohtadesse, kus kõikidele liiklusvahenditele on keelatud sissesõit selle märgi suunas.

2. „Läbisõit keelatud“.

Märk „läbisõit keelatud“ — kollane sõõr punase äärisega — seatakse üles kohtadesse, kus on keelatud läbisõit kõikidele liiklusvahenditele, välja arvatud

operatiivjõuvankrid ja liinil sõitvad ühiskondlikud liiklusvahendid (tramm, trollibus, autobus). Kohalik sissesõit on lubatud kõikidele liiklusvahenditele sihtkohale lähima tänava otsast.

Tänavat läbida on lubatud käsikäruga ja käekõrval lükatava jalgrattaga.

3. ja 4. „Autodele tee suletud“.

Märk „autodele tee suletud“ — sõiduauto kujutisega — seatakse kohtadesse, kus on keelatud läbisõit igasugustele autodele, kaasa arvatud veotraktorid ja tee-ehitusmasinad.

Läbisõit on lubatud operatiivautodele ja liniautobustele. Kui liiklemine on keelatud ainult veoautodele, siis märgil „autodele tee suletud“ autokujutise all on tähendatud arv, mis näitab kandejõudu tonnides ja täht „T“ (tonni).

See märk keelab läbisõidu veoautodele, mille kandejõud on võrdne või ületab märgil tähendatud kandejõu, olenemata sellest, kas auto sõidab koor-maga või tühjalt. Samuti keelab see märk läbisõidu ka veotraktoritele, tee-ehitusemasinaile ja hobuveo-kitele. Kohalik sissesõit on lubatud lähimast ristteest.

Märk ei keela läbisõitu veoautodele, mis on kohandatud inimeste veoks vastavalt kehtivaile eeskirjadele, toiduainete veoks seadistatud spetsiaalveokastiga autodele, veotaksoautodele ja postiveoautodele.

5. „Mootorratastele tee suletud“.

Märk „mootorratastele tee suletud“ — mootorratta kujutisega — seatakse kohtadesse, kus on keelatud läbisõit igasugustel mootorratastel.

6. „Hobuliiklusvahenditele tee suletud“.

Märk „hobuliiklusvahenditele tee suletud“ — hobusepea kujutisega — seatakse üles kohtadesse, kus on keelatud läbisõit igasugustele hobuliiklusvahenditele, samuti ka ratsasõit.

7. „Jalgratastele tee suletud“.

Märk „jalgratastele tee suletud“ — jalgratta kujutisega — seatakse kohtadesse, kus on keelatud sõitmine jalgratastel.

Kui on vajadus jõuda kohani, mis asub selle märgi taga, tuleb astuda jalgrattalt maha ja lükata seda käekõrval.

8. „Kahte liiki liiklusvahenditele tee suletud“.

Märk „kahte liiki liiklusvahenditele tee suletud“ — horisontaalse 50 mm laiuse punase triibuga, mis jagab märgi kollase pinna kaheks võrdseks osaks, millel on kujutatud vastavad liiklusvahendite liigid (mootorrattur ja auto, auto ja hobusepea jne.) — seatakse kohtadesse, kus on keelatud läbisõit kahel liiklusvahendite liigil.

9. „Piiratud kiirus“.

Märk „piiratud kiirus“ — millel on tähendatud suurim lubatud kiirus kilomeetrites tunnis — seatakse kohtadesse, kus on keelatud liikuda kiiremini, kui märgil tähendatud.

Selle märgi mõjupiirkond maanteedel on 1 kilomeeter, juhul, kui märk asetseb asula ees — kogu asula pikkus, linna piirkonnas — kvartaali ulatus (s. o. lähimate peatänavate ristumiskohani).

10. „Peatumine keelatud“.

Märk „peatumine keelatud“ — 45° nurga all asuva punase vöödiga — seatakse kohtadesse, kus on keelatud liiklusvahendeid peatada lühimaksiki ajaks. Märgi kollase pinna allserval võib olla tähendatud arvuga (meetrites) märgi mõjupiirkonna ulatus, selle puudumisel märgi mõjupiirkond ulatub märgi taga asuvale kvartaalile, maal maanteedel — 1 km.

11. „Parkimine keelatud“.

Märk „parkimine keelatud“ — tähe „P“ kujutisega, mida läbib 45° nurga all punane vööt — seatakse kohtadesse, kus on keelatud liiklusvahendeid parkida. Lubatud on liiklusvahendite lühemaegne peatamine sõitjate peale- ja mahaminekuks või koorma peale- ja mahalaadimiseks juhul, kui peale- ja mahalaadimist ei ole võimalik toimetada õues. Märgi kollase pinna allserval võib olla tähendatud arvuga

(meetrites) märgi mõjupiirkonna ulatus, selle puudumisel märgi mõjupiirkond ulatub lähima ristteeni, maal maanteel — 1 km.

12. „Möödasõit keelatud“.

Märk „möödasõit keelatud“ — punase vertikaalse vöödiga ja kahe noole kujutisega: vasakpoolne -- kõver, parempoolne — sirge, teravikkudega ülespoole, — seatakse kohtadesse, kus on keelatud möödasõit eesliikuvast liiklusvahendist ja kus liiklusvahendite liiklemine toimub mõlemas liiklussuunas ainult ühes reas.

Märgi mõjupiirkond linna piirkonnas on kvartaali ulatuses, maal maanteel — 1 km.

13. „Helisignaali andmine keelatud“.

Märk „helisignaali andmine keelatud“ — autopasuna kujutisega, mida läbib 45° nurga all punane vööt — seatakse kohtadesse, kus tuleb vältida liigset kära, näiteks haiglate, sanatooriumide, teaduslikuurimisasutiste jne. juurde.

Märgi mõjupiirkond linnapiirkonnas — kvartaali ulatus, maal maanteel — 1 km. Kui märk asetseb väljaku ees, ulatub ta mõjupiirkond sellele väljakule.

Selle märgi mõjupiirkonnas on jõuvankri juht kohustatud võtma tarvitusele kõik ettevaatusabinõud ja vähendama liikumise kiirust niivõrd, et oleks tagatud ohutu liiklemine ilma helisignaali andmiseta.

14. „Piiratud kõrgus“.

Märk „piiratud kõrgus“ — musta segmendiga kollase pinna ülaserval ning kollasele pinnale värvitud numbriga ja tähega „M“ (meetrit), mis näitavad läbi sõita lubatud liiklusvahendite kõrgust, arvates sõidutee pinnast, seatakse kohtadesse, kus on nõutav koorma kõrguse piiramine.

Märgi mõjupiirkond — teepäraltis (sild, tunnel jms.), mille ette märk on püstitatud.

15. „Piiratud koormus“.

Märk „piiratud koormus“ — musta segmendiga allservas ning kollasele pinnale värvitud numbriga ja tähega „T“ (tonni), mis näitavad läbi sõita lubatud liiklusvahendite raskust brutotonnides — seatakse kohtadesse, kus on nõutav koormuse piiramine.

Märgi mõjupiirkond — teepäraltis (sild, viadukt) või maal maanteel — kuni lähima rist- või haruteeni.

C. OSUTAVAD MÄRGID.

Osutavad märgid on liiklusvahendite juhtidele orienteerumiseks liiklusvahendite liiklemisel ja parkimisel.

Märkide värvus — kollane ja must.

Viis suunamärke kujutavad enesest kollast sõõri läbimõõduga 700 ± 20 mm musta noolega, mis näitab (osutab) liikumise suunda. Need märgid tähistavad

liiklusvahendite liikumise kohustuslikku suunda. Liikumine noolega näitamata suunas on keelatud, välja arvatud väravaist sisse- ja väljasõit pöördega paremale.

Risttee ette seatud märgi mõjupiirkond ulatub tähendatud ristteele; kvartaali algusesse või keskele seatud märgi mõjupiirkond ulatub lähima ristteeni (väljakuni) või kuni enne järgmist ristteed asuva punktini, kus on üles seatud mõnda teist suunda osutav märk.

Kolm märki — „ettevaatust — jalakäijad“, „parkimise koht“ ja „liiklusvahendite überpööramise koht“ — kujutavad enesest kollast värvust ruutu külje pikkusega 700 ± 20 mm vastavate leppekujutistega.

1. „Liiklemine lubatud ainult otsesuunas“.

Märk „liiklemine lubatud ainult otsesuunas“ — must vertikaalne nool, teravikuga ülespoole.

2. „Liiklemine lubatud ainult otse ja paremale“.

Märk „Liiklemine lubatud ainult otse ja paremale“ — must kaksiknool, teravikkudega üles ja paremale.

3. „Liiklemine lubatud ainult otse ja vasakule“.

Märk „liiklemine lubatud ainult otse ja vasakule“ — must kaksiknool, teravikkudega üles ja vasakule.

4. „Liiklemine lubatud ainult paremale“.

Märk „liiklemine lubatud ainult paremale“ — must horisontaalne nool, teravikuga paremale.

5. „Liiklemine lubatud ainult vasakule“.

Märk „liiklemine lubatud ainult vasakule“ — must horisontaalne nool teravikuga vasakule.

6. „Ettevaatust — jalakäijad“.

Märk „ettevaatust — jalakäijad“ — musta kolmnurga kujutisega — seatakse koolide, teatrite, kinode ja teiste sääraste kohtade juurde, kus üheaegselt võib esineda suuremal hulgal jalakäijaid.

See märk kohustab juhti vähendama liikumise kiirust niivõrd, et vajaduse korral on võimalik viivitamata peatuda.

Märgi mõjupiirkond ulatub jalakäijate võimaliku kogunemiskoha pikkusele.

Märgi mõjupiirkonnas on keelatud möödasõit eesliikuvast liiklusvahendist ja mehaanilise liiklusvahendiga tagurpidi sõita.

7. „Parkimiskoht“.

Märk „parkimiskoht“ — tähe „P“ kujutisega — seatakse kohtadesse, mis on eriti määratud liiklusvahendite parkimiseks, ilma ajalise piiramiseta.

8. „Liiklusvahendite ümberpööramise koht“.

Märk „liiklusvahendite ümberpööramise koht“ — hobuserauakujulise musta noole kujutisega, teravikuga allapoole — seatakse väljakuile ja risttee taha (juhul, kui ristteel on keelatud sõita vasakule) kohtadesse, kus liiklusvahenditel on lubatud liigelda tagasi-suunas.

Selle märgi mõjupiirkonnaks on koht, kuhu märk on seatud ja ta ei tühista vasaku pöörde keeldu märgi taga oleval tänavaosal, kui seesugune keeld on kehtestatud antud tänaval.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu

MÄÄRUS nr. 352

autojuhtide üksikväljaõppe kohta.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Lubada ettevõtete ja asutiste juhatajail viia läbi autojuhtide ettevalmistamist üksikväljaõppe korras vahetult automajandites.
2. Määrata, et üksikväljaõppele autojuhi kutsele ettevalmistamiseks võetakse isikuid alates 17. eluaastast.
3. Kinnitada „Juhend autojuhtide üksikväljaõppe kohta“ vastavalt lisale.
4. Määrata, et isikuile, kes valmistuvad ette autojuhi kutsele üksikväljaõppe korras, makstakse tasu õppeaja vältel 150 rubla kuus. Lubada automajandite juhatajail kõrgendada tasumäära, alates väljaõppe teisest kuust, kuni 200 rublani, vastavalt õppeedukusele.
5. Määrata autojuhile-õpetajale tasu õppeaja eest, kuid mitte rohkem kui kolme kuu eest, 100 rubla kuus

ja ühekordselt 100 rubla pärast õppiija poolt katsete sooritamist autojuhtimise loa saamiseks, tingimusel, et õpetus on lõpetatud tähtaegselt ehk ennetähtaegselt.

6. Lubada suurendada õpilastega töötavatele autodele kütteaine kulunormi⁶ 5% võrra.

7. Kohustada NSVL SARK-i Riikliku Autoinspeksiooni toimetama süstemaatilist järelevalvet automajandeis üksikväljaõppe korraliku teostamise üle.

Lisa

*NSVL RKN-i määrusele
nr. 352 — 3. aprillist 1943. a.*

JUHEND

autojuhtide üksikväljaõppe teostamise kohta autotranspordis.

1. Autojuhtide üksikväljaõpet autotranspordis teostatakse õpilaste tööle rakendamise teel autojuhtide abidena. Väljaõppe ei või kesta üle 3 kuu.

2. Autojuhtide üksikväljaõppe teostamise võib teha ülesandeks mistahes liigi autojuhtidele, kel on küllaldaselt praktilisi kogemusi.

3. Autojuhtide üksikväljaõppe on lubatud igas automajandis.

4. Üksikväljaõppest toimub 50% aega auto ekspluatatsiooni tingimustes ja ülejäänud aeg — lihtsamate garaažiremontide tingimustes.

5. Isikuid, kes üksikväljaõppe korras õpivad auto ekspluatatsiooni, kasutatakse autojuhtide abidena, auto remontide puhul kasutatakse neid remonttöölisena vajalike töövõtete ja kogemuste saamiseks remondi alal.

6. Autojuhi-õpetaja ülesandeks on õpetada temale kinnitatud õpilasele: auto eest profülaktilist hoolitsemist ekspluatatsiooni tingimustes, auto juhtimist iga-sugustes teetingimustes, auto töötamisel esinevate rikete kindlaksmääramist ja nende kõrvaldamist, lihtsamate remonttööde sooritamist teel ja garaažis.

7. Väljaõppel ekspluatatsiooni-tingimustes kannab autojuht-õpetaja täielikku vastutust tema õpilase poolt teel sooritatud korrarikkumiste ja sündmuste eest.

8. Kõik üksikväljaõppe korras õppijad vormistatakse automajandite poolt vastava käskkirjaga või korraldusega.

9. Vastutus väljaõppe taseme eest pannakse automajandite juhatajate peale.

10. Abiks üksikväljaõppe korras õppijaile korraldavad automajandid konsultatsioone auto ehituse ja auto eest hoolitsemise küsimustes, remondi ja rikete kõrvaldamise, liiklemise eeskirjade ja autojuhtimise tehnika alal.

11. Autojuhtimise loa saamiseks peab iga õppija sooritama katsed Riikliku Autoinspektsiooni Kvalifikatsioonikomisjoni juures üldistel alustel.

Moskva, Kreml.

3. aprill 1943. a.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu
esimehe aset.

V. MOLOTOV

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu
asjadevalitseja

J. TŠADAJEV

JÕUVANKRIJUHTIDE KATSETAMINE.

I. KATSELE VÕTMISE KORD RIIKLIKU AUTO-INSPEKTSIOONI KVALIFIKATSIOONIKOMISJONIDES AUTO- JA MOOTORRATAJUHTIMISE LOA SAAMISEKS.

1. Autojuhtimise loa saamiseks võetakse katsetele isikuid alates 17,5 eluaastast, mootorrattajuhi katsetele — alates 16. eluaastast.

2. Isikuid, kes taotlevad III liigi autojuhi, amatöör-autojuhi (asjaarmastaja) või mootorrattajuhi luba, esitavad kvalifikatsioonikomisjonile järgmised dokumendid, ette näidates oma passi:

a) ankeet-avalduse (vorm nr. 17) (avalduse blankeete saab kvalifikatsioonikomisjonilt);

b) tõendi tervishoiuasutiselt standardse vormi järgi, et katsealusel ei ole kehalisi puudeid, mis võiksid takistada auto või mootorratta ohutut juhtimist;

c) Riigipanga kviitungi katsemaksu tasumise kohta; sõjaväelased ja demobiliseeritud tasuvad maksu poo-

les ulatuses 6 kuu vältel, kui nad esitavad vastava õiendi oma väeosalt või organisatsioonilt;

d) tõendi kooli, auto-motoklubi või majandi juhatajalt, et katsealune on juhtinud jõuvankrit: kutselise autojuhi loa taotlejail vähemalt 24 tundi järgneva staažimisega või vähemalt 50 tundi ilma järgneva staažimiseta, vähemalt 30 tundi autojuhi-asjaarmastaja loa taotlemisel ja vähemalt 15 tundi mootorrattajuhi loa taotlemisel.

Fiktiivsete tõendite esitamisel võetakse süüdlased kohtulikule vastutusele;

e) 2 päevapilti, passipildi sarnased.

3. Loa taotlejad, kel on isiklik auto või mootor-ratas, vabastatakse sõidutundide tõendi esitamisest, kui nad näitavad ette auto või mootorratta tehnilise passi. Samuti vabastatakse sõidutõendi esitamisest individuaal-korras väljaõppe saanud stažööri loa taotlejad ja amatöör-autojuhi ja mootorratta juhtimise loa taotlejad.

4. Isikud, kes taotleavad autojuhi II liigi luba, peavad omama autojuhi III liigi kutset vähemalt üks aasta;

I liigi loa taotlejad — autojuhi II või III liigi kutset vähemalt 2 aastat.

Nendelt nõutakse passi ja autojuhi loa ettenäitamist ning järgmiste dokumentide esitamist:

a) avaldus (vaba vormi järgi);

b) Riigipanga kviitung katsemaksu tasumise kohta;

c) 2 päevapilti.

5. Amatöör-autojuht võetakse katsele autojuhi III liigi loa saamiseks juhul, kui tal on amatöör-autojuhi kvalifikatsioon vähemalt üks aasta. Seejuures nõutakse temalt passi ja autojuhi loa ettenäitamist ja järgmiste dokumentide esitamist:

- a) avaldus;
- b) tõend tervishoiuasutiselt, et katsealusel ei ole kehalisi puudeid, mis võivad kutselisel autojuhil takistada ohutut auto juhtimist;
- c) Riigipanga kviitung katsemaksu tasumise kohta;
- d) 2 päevapilti.

6. Kvalifikatsioonikomisjonil on õigus iga jõuvankrijuhti, kui on kahtlus tema teadmiste ja oskuste suhtes, määrata katsetele liiklemise eeskirjade tundmises ja jõuvankri juhtimises (nn. ekspertiisi katse).

II. KATSETE SOORITAMISE KORD.

1. Katsed auto- ja mootorrattajuhi loa taotlemiseks toimetatakse vastavalt sellekohaste kinnitatud katsekavade ulatuses.

2. Katsed kogu katsekava ulatuses tuleb sooritada ühe päeva jooksul.

Katsed toimetatakse järgmises järjekorras:

- a) auto või mootorratta ehitus ja töötamine;
- b) tänavliiklemise eeskirjad;
- c) auto või mootorratta juhtimine;

3. Katsete tulemused hinnatakse katsekava iga osa

kohta eraldi järgmiste hinnetega: „väga hea“, „hea“ „rahuldav“, „puudulik“ ja „nõrk“.

4. Isikuile, kelle katsetulemuste hinne on „puudulik“ või „nõrk“, määratakse korduskatsed liiklemise eeskirjade tundmises 5 päeva pärast, juhtimises — 10 päeva pärast, auto ehituses ja töötamises — 15 päeva pärast, mootorratta ehituses ja töötamises — 10 päeva pärast.

5. Hinded „väga hea“, „hea“ ja „rahuldav“ mida katsealune on saanud ühes või mitmes katsekava osas, säilitavad kehtivuse ega kuulu uuesti sooritamisele korduskatsete puhul 30 päeva vältel.

6. Kui jõuvankrijuht sooritab katseid mõnda teist liiki liiklemisvahendi juhtimiseks või kvalifikatsiooni tõstmiseks või ekspertiisi korras ja liiklemise eeskirjade tundmises näitab mitterahuldavaid teadmisi, siis tema olemasolev juhtimisluba peetakse kinni ja antakse talle võimalus korduskatse sooritamiseks 3 päeva pärast.

7. Korduskatsete arv ei ole piiratud.

8. Isikule, kes on edukalt sooritanud kõik määratud katsed, antakse juhiluba kvalifikatsioonikomisjoni poolt hiljemalt järgmisel tööpäeval.

9. Kui katsealune avaldab kaebuse tema teadmiste ebaõige hindamise kohta, toimetab kvalifikatsioonikomisjon juhul, kui avaldus on põhjendatud, katsed uuesti teises koosseisus, mille määrab Riikliku Autoinspektsiooni ülem.

III. RIIKLIKU AUTOINSPEKTSIOONI KVALIFIKATSIOONIKOMISJONI POOLT JÕUVANKRIJUHTIDELE VÄLJAANTAVAD DOKUMENDID.

1. Riikliku Autoinspektsiooni Kvalifikatsioonikomisjoni poolt auto- ja mootorrattajuhtidele väljaantavad load on kehtivad kogu NSV Liidu territooriumil.

2. Juhtimislubadel on järgmine tähendus:

a) autojuhi I liigi luba õigustab juhtida iga liiki autosid, I liigi autojuht on autojuht-mehaanik;

b) autojuhi II liigi luba õigustab juhtida iga liigi autosid;

c) autojuhi III liigi luba õigustab juhtida autosid, välja arvatud liini-autobusi, kiir-arstiautosid ja tuletõrjeautosid;

d) stažööri luba õigustab autojuhi kõrval ja juhatusel juhtida autosid, välja arvatud autobusi, sanitaar-tuletõrjeautosid ja reisijate veoks määratud veoautosid;

e) amatöör-autojuhi luba õigustab juhtida sõiduautosid ja kuni 1,5 t veoautosid, kuid ei luba teetseda kutselise autojuhina;

f) mootorrattajuhi luba õigustab juhtida iga liiki mootorrattaid.

Märkus: Gasogeen-autosid on õigustatud juhtima mistahes liigi autojuhid, kelle juhtimise loal on eristamp „õigustab juhtima gasogeen-autosid“ või „1947. a. programm“.

JÕUVANKRITE ARVESTAMINE.

I. REGISTRIMINE JA ARVESTAMINE.

1. Kõik asutised, ettevõtted ja organisatsioonid, sõltumata nende alluvuslikust kuuluvusest, samuti ka üksikisikud on kohustatud registrima Riiklikus Autoinspeksioonis nendele kuuluvad autod, veotraktorid, kummirehvidega transporttraktorid, autode järelvankrid ja mootorrattad 48 tunni jooksul, arvates nende saamise hetkest, vaatamata nende tehnilisele seisukorrale.

2. Jõuvankrite registrimist toimetatakse jõuvankri omaniku või tema poolt määratud vastutava isiku isiklikul ilmunisel. Viimane peab olema varustatud kirjaliku volitusega registrimise toimetamiseks ning tehnilise passi ja numbrimärkide vastuvõtmiseks.

3. Autotehastest saadud jõuvankrite, samuti järelvankrite registrimiseks, nendele numbrimärkide ja tehniliste passide saamiseks tuleb esitada järgmised dokumendid:

a) avaldus jõuvankriomanikult jõuvankri arvele võtmiseks, milles on tähendatud ministeerium, kellele

asutis allub, asutise ja garaaži aadressid ja telefoni numbrid, volitus numbrimärkide ja tehnilise passi vastuvõtmiseks;

b) tehase poolt väljaantud vastuvõtmise-üleandmise akt iga jõuvankri kohta eraldi;

c) tehase poolt väljaantud auto-mootorratta pass;

d) Riigipanga kvitung jõuvankri registrimaksu tasumise kohta.

4. Jõuvankrid ja järelvankrid, mis on saabunud NSV Liidu autotehastest, registritakse ilma tehnilise ülevaatuseta, eelloeteldud dokumentide põhjal.

Kõik teised jõuvankrid ja järelvankrid võetakse arvele pärast riikliku autoinspektori poolt toimetatud tehnilist ülevaatuset, kes koostab akti ülevaatuses kohta.

5. Iga registritud auto, veotraktori, kummirehvidel transporttraktori ja mootorratta jaoks antakse omanikule tehniline pass ja numbrimärgid, iga järelvankri jaoks — üks numbrimärk.

II. ARVELT KUSTUTAMINE JA ÜMBERREGISTRIMINE.

6. Jõuvanker kustutatakse arvelt:

a) asumisel alaliselt tööle, tähtajaga üle 3 kuu, ühest maakonnast teise või väljapoole vabariigi piire;

b) kõlbmatuks tunnistamisel.

7. Jõuvankri asumisel alaliselt tööle, tähtajaga üle 3 kuu, teise maakonda või teise vabariiki toimub jõuvankri arvelt kustutamine jõuvankriomaniku poolt esitatud kirjaliku avalduse põhjal, millele on lisandatud tehniline pass märkuste tegemiseks. Uude asukohta saadetakse jõuvanker ilma numbrimärkideta, mis antakse ära Riiklikule Autoinspeksioonile.

8. Jõuvankri asumisel ajutiselt teise maakonda või teise vabariiki, tähtajaga kuni 3 kuud, on jõuvankriomanik kohustatud sellest teatama riiklikule Autoinspeksioonile, kus jõuvanker arvel, ära tähendades, kui kauaks ja kuhu jõuvanker asub. Samuti tuleb teatada jõuvankri tagasijõudmisest. Teise vabariiki saadetud jõuvankri tehniline pass peab olema kaasas jõuvankriga kas selle juhi või jõuvankrit saatva vastutava isiku käes. Teise maakonda asumisel tuleb tehniline pass anda ära Riiklikule Autoinspeksioonile.

9. Jõuvankri arvelt kustutamine tema kõlbmatuks muutumisel toimub jõuvankri omaniku poolt esitatud kirjaliku avalduse põhjal, millele on lisandatud tehniline pass, riiklikud numbrimärgid, kviitung tehnilise ülevaatuse maksu tasumise kohta ja Riikliku Autoinspeksiooni poolt kinnitatud akt jõuvankri kõlbmatuks tunnistamise kohta.

10. Jõuvankri ümberregistrimine toimub järgmistel juhtudel:

a) jõuvankri müügi või edasiandmise puhul ühelt omanikult teisele;

b) jõuvankri omaniku elukoha või garaaži asukoha muutmisel;

c) jõuvankri ümberehitamisel ühetüübilisest teisetüübiliseks, näiteks sõiduauto veoautoks, veoauto autosisterniks või autobuseks, korvita mootorrattale korvi külgemonteerimisel jne.

M ä r k u s: Ümberehitamist võib teostada ainult Riikliku Autoinspeksiooni nõusolekul.

III. JÕUVANKRITE TEHNILISED PASSID.

11. Jõuvankri tehniline pass antakse välja kogu jõuvankri käigusoleku ajaks ja see on kehtiv kuni tema arvelt kustutamiseni kõlbmatuks tunnistamise tagajärjel.

12. Tehniline pass tuleb esitada järgmistel juhtudel:

a) ilmudes Riikliku Autoinspeksiooni kutsel jõuvankriga aasta- või poolaasta tehnilisele ülevaatusele;

b) jõuvankri üleminekul ühelt omanikult teisele üleandmise või müügi puhul;

c) alalise asukoha-garaaži või omaniku aadressi muutumisel;

d) uue numbrimärgi väljaandmisel;

e) jõuvankri registrimisel ja arvelt kustutamisel;

f) jõuvankri ümberehitamisel ja kõlbmatuks tunnistamisel;

g) automajandite revideerimisel Autoinspeksiooni või teiste miilitsa-ametisikute poolt.

13. Automajandite juhatajad ja jõuvankrite omanikud on kohustatud valvama järgmiste andmete õigeaegse sissekandmise üle tehnilisse passi:

a) kapitaal-remontide kohta, viivitamata pärast jõuvankri remondist tagasijõudmist;

b) iga aasta 10. jaanuariks, 10. aprilliks, 10. juuliks ja 10. oktoobriks veerandaastas jõuvankri poolt läbisõidetud kilomeetrite arvu kohta.

14. Kategooriliselt on keelatud passi omanikul teha tehnilises passis mistahes parandusi, muudatusi või väljakraapimisi.

15. Tehnilist passi hoitakse automajandis range aruandluse dokumendina.

16. Automajandite juhatajad ja jõuvankrite omanikud on kohustatud 48 tunni jooksul kirjaliku avaldusega teatama Riiklikule Autoinspeksioonile igast jõuvankri teisele omanikule üleandmise juhust, alalise asukoha-garaaži või omaniku aadressi muutmisest, jõuvankri asumisest alaliselt (tähtajaga üle 3 kuu) teise maakonda või teise vabariiki, numbrimärgi kaotamisest, tehnilise passi kaotamisest.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu

MÄÄRUS NR. 738

veoautode tühisõitude ärakasutamise suurendamise kohta.

Veoautode tühisõitude ärakasutamise suurendamiseks ning kooskõlas NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1. juuni 1946. a. määrusega nr. 1148 ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 4. märtsi 1943. a. määrusega nr. 235 „Veoautode tühisõitude ärakasutamise kohta“ Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

1. Panna Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Autotranspordi Peavalitsuse ning linnade ja maakondade TSN täitevkomiteede peale veoautode tühisõitude kasutamine koormate veoks järgmistel traktidel:

- a) Tallinn—Tartu,
- b) Tallinn—Pärnu,
- c) Tallinn—Viljandi,
- d) Tallinn—Rakvere,
- e) Tallinn—Haapsalu.

2. Panna Autotranspordi Peavalitsuse peale veo-

autode tühisõitude ärakasutamise teostamise juhtimine, sõltumata veoautode alluvusest.

3. Kohustada Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuvat Autotranspordi Peavalitsust organiseerima punktis 1 loeteldud traktidel dispetšer-kontrollpunktid, kellele anda õigus suunata ja tagasi saata tühjalt sõitvad veoautod laadimispunktidesse, kui need punktid ei asu kontrollpunktidest üle 10 km kaugusel ühes suunas.

4. Keelata kõigil Eesti NSV ettevõttele, majanduslikel organisatsioonidel ja keskasutistel välja saata koormata veoautosid p. 1 loeteldud traktidel.

5. Kohustada Eesti NSV ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja keskasutiste juhatajaid andma kõik koormata veoautod koormate pealelaadimiseks autotransportbaaside käsutusse.

6. Määrata, et Eesti NSV ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja keskasutiste automajandite juhatajad teatavad autotransportbaasidele väljasaatmise eelpäeval, kuid mitte alla 4 tundi enne auto väljumist liinile, koormata veoautode sõidusuuna.

Koorma puudumise korral on kontrollpunktid kohustatud veoauto läbi laskma, kui teekonnalehel on autotransportbaasi mäрге pärisuunalise koorma puudumise kohta.

7. Kohustada linnade ja maakondade TSN täitevkomiteesid avaldama kohalikus ajakirjanduses veoautode tühisõitude ärakasutamise tingimused ja hoolitsema, et õigeaegselt selgitatakse veoks kuuluvad

koormad ülalmainitud traktidel, teatades sellest auto-transportbaaside eksploatatsiooni osakondadele.

8. Määrata, et 50% sissenõutud tariifist pärisuunaliste vedude eest läheb nende automajandite käsutusse, kelle autodel toimub koormate vedu, ning 50% autotransportbaasidele, kes korraldavad pärisuunaliste koormate vedu.

9. Veoautode tühisõitude kasutamise stimuleerimiseks lubada Eesti NSV ettevõtetel, majanduslikel organisatsioonidel ja keskasutistel:

a) maksta autojuhtidele veoautode tühisõitude kasutamise eest koormaveoks lisaks põhitasule kuni 20 kop. iga tonn-kilomeetri eest siselinnateedel ja kuni 10 kop. muudel traktidel;

b) määrata igakuine lisatasu autobaaaside, garaažide, transportosakondade ja kontorite juhatajaile nende põhitöötasule kuni 20% neist summadest, mis saavad autobaaasid ja garaažid tühisõitude kasutamise eest koormate veoks pärast lisatasu väljamaksmist autojuhtidele p. 9 lit. a määrade kohaselt.

10. Lubada Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuval Autotranspordi Peavalitsusel premeerida kuni 50% ulatuses kuu töötasust neid autotransportbaaside, kontrollpunktide jne. töötajaid, kes on välja paistnud tühjalt sõitnud veoautode kasutamise alal koormate veoks p. 1 loeteldud traktidel.

Preemiaid ja lisatasu autojuhtidele ning automajandite juhatajatele maksta automajandite ning auto-

transportbaaside poolt koormate vedude eest saadud summade arvel.

11. Kohustada NSV Liidu Sideministeeriumi volinikku Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures kindlustama Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Autotranspordi Peavalitsuse nõudmisel normaalne telefoniühendus autotransportbaaside ja dispetšer-kontrollpunktide vahel.

12. Kohustada Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsa Valitsust sisse seadma dispetšer-kontrollpunktides igapäevane miilitsa töötajate valve.

13. Lubada Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuval Autotranspordi Peavalitsusel kulutada 30% veoautode tühisõitide kasutamisest saadud summadest ümberlaadimise baaside, ladude ja autojaamade ehitamiseks, sisustamiseks ja heakorrastamiseks.

14. Kohustada Eesti NSV Siseministeeriumi Miilitsa Valitsust võtma ära autojuhtimise õigus kuni kolmeks kuuks neilt autojuhtidelt, kes keelduvad tühjalt pärisuunas sõitvate veoautode koormamisest, ning võtma administratiivsele vastutusele veoautode kasutamist juhtivad isikud (garaažide juhatajad, eksploatatsiooni osakondade ülemad jne.).

15. Kohustada Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuvat Autotranspordi Peavalitsust andma juhisid, mis reguleerivad tööd ja kohustusi Eesti NSV ettevõtete, majanduslike organisatsioonide ja kesk-

asutiste automajandite vahel ühelt poolt ja autotrans-
portbaaside vahel teiselt poolt.

16. Käesolev määrus jõustub alates 1. oktoobrist
1946.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu aseesimees
N. PUUSEPP

Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja
A. BORKMAN

ETÜLEERITUD BENSIINIGA TÖÖTAVATE AUTODE EKSPLUATATSIOONI JA REMONDI PUHUL VAJALIKU OHUTUSTEHNIKA KOHTA.

Etüleeritud bensiin on mürgine ja kui seda satub nahale või kui seda juhuslikult alla neelata või sisse hingata selle aurusid, võib tekkida raskeid mürgistumisi.

Etüleeritud bensiin on määratud tarvitamiseks autode ja mootorrataste karburaatormootorite kütteaineks.

Eriti raskeid mürgistumisi on esinenud juhtudel, kui etüleeritud bensiini on kasutatud mitte ettenähtud otstarbeks, näiteks valgustuseks (segatult petrooleumiga), priimuste ja petrooleumahjude kütteainena ning muudeks seesugusteks otstarveteks.

Seepärast on keelatud kasutada etüleeritud bensiini elukondlikeks otstarveteks kui ka lahustajana. Tema kasutamine autode ja mootorrataste mootorite kütteainena on lubatav ainult järgnevate ettevootusenõuete täitmisel.

1. Etüleeritud bensiinil peab olema oranžpunane

värvus. Keelatud on kasutada etüleeritud bensiini, mis ei ole seda värvi või mis ei ole küllaldaselt värvitud.

2. Autotranspordi ja autoremondi ettevõtteis võib etüleeritud bensiini kasutada ainult mootorite kütteenainena. Selle bensiini kasutamine muuks otstarbeks, näiteks osade pesemiseks, lahustaja asemel jms. on keelatud.

3. Etüleeritud bensiini kasutavais automajandeis peab olema kehtestatud säärane kord hoiu, veo ja kulutamise alal, mis teeb võimatuks etüleeritud bensiini kasutamise mitte-ettenähtud otstarbeks.

4. Etüleeritud bensiini kasutamisel automajandeil peavad olema eraldi bensiinijuhtmed ja bensiinipumbad kui ka eraldi hoiuanumad etüleeritud ja etüleerimata bensiini jaoks.

5. Etüleeritud bensiini vedu on lubatud ainult veoautode veokastis. Selle vedamine sõiduautode ja autobuste keredes kui ka igasuguste autode kabiinides on keelatud.

6. On keelatud vedada autodega etüleeritud bensiini koos muu kaubaga, samuti selle vedamisel veoautoga kaasa võtta inimesi, välja arvatud saatjad, kes peavad viibima autokabiinis.

7. Etüleeritud bensiini hoidmine ja vedamine on lubatud ainult täiesti korras anumais, millel on tihedasti kinnikeeratavad nahktihenditega metallkorgid.

8. Etüleeritud bensiini anumail peab olema mitte mahapestava värviga tehtud suured pealkirjad: „Etü-

leeritud bensiin. MürGINE, kõlblik ainult mootorite kütteks.“

9. Maapind, põrandad, seadmed, anumad ja muud esemed, kui neile on sattunud etüleeritud bensiini, tuleb viivitamata mürkärastada, milleks kasutatakse: diklooramiini (1,5 protsendine lahus bensiinis), kloorlupja (kas vesilahusena või pudrutaolise massina), metallesemete jaoks aga lahustajat (petrooleum või etüleerimata bensiin).

10. Kõikidel juhtudel, kui autode tehnilise teenindamise või remondi puhul toimetatakse niisuguste agregaatide ja detailide remontimist, mis on kokku puutunud etüleeritud bensiiniga, mille tagajärjel neil (või neis) võib leiduda mürgiseid pliisetteid, tuleb need detailid mürkärastada pesemisega petrooleumis. Nende detailide hulka kuuluvad: bensiinipump, sadestu (settenõu), karburaator, küünlad, bensiinifiltrid, bensiinitorustik, väljalasketorustik, kolvid, kolvisõrmed, kolvirõngad, klapid, plokikaas jms.

11. Mootorit peab enne lahtivõtmist pühitama rikkalikult petrooleumis niisutatud harjaga või puhastusnarmastega.

Pärast mootori lahtivõtmist tuleb tema p.-s 10 loeteldud üksikosad hoida 10—20 minutit petrooleumis. Osi puhastada ja pesta on lubatud ainult kummikinnastes.

12. Etüleeritud bensiini sattumisel kätele tuleb neid pesta petrooleumiga ja selle järel sooja vee ja seebiga.

13. Kui etüleeritud bensiini satub silmadele, tuleb viivitamata pöörduda lähimasse arstiabi asutisse.

14. Autol peab välja sõites kaasas olema 0,5 l petrooleumi käte pesemiseks ja autojuhi riiete degaseerimiseks, kui need on kokku puutunud etüleeritud bensiiniga.

15. Etüleeritud bensiini valmistamine, s. o. bensiini segamine etüülvedelikuga on keelatud automajandeis ja autoettevõtteis (autoremondi tehastes ja töökodades, samuti ka bensiinijaamades ja autode teenindamisjaamades).

16. Automajandite, autoremonditehaste ja töökodade ning bensiinijaamade administratsioon on kohustatud hoolikalt instrueerima kogu koosseisu, kel on kokkupuutumist etüleeritud bensiiniga, ettevaatusabinõudest tehnilise teenindamise, remonttööde, tankimise, hoiu ja veo korral, vastavalt ametkondlikult saadud instruksioonile.

17. Keelatud on lubada tööle etüleeritud bensiiniga isikuid, ilma neid eelnevalt instrueerimata.

NSV LIIDUS EKSPLUATEERITAVATE AUTODE KUMMIDE SISERÕHU NORMID.

Auto mark ja mudel	Kummi mõõted	Siserõhk kg/sm ²	
		eesmistel kummidel	tagumistel kummidel
Moskviť	4,50—16	2,00	2,30
	5,00—16	1,75	2,00
GAZ A	5,50—16	1,75	2,25
GAZ-M-1	7,00—16	1,50	2,00
GAZ-M-1 „Pikap“	7,00—16	1,75	2,25
GAZ-67-B	6,50—16	1,50	2,00
	7,00—16	1,50	1,75
GAZ-M-20 „Pobeda“	6,00—16	2,00	2,00
ZIS-101	7,50—17	2,25	2,75
ZIS-110	7,50—16	2,25	2,50
GAZ-AA ja GAZ-MM	6,50—20	2,50	3,25
GAZ-51	7,50—20	3,00	3,50
ZIS-5, ZIS-8, ZIS-11	34×7	5,00	5,75
ZIS-16	9,00—20	3,50	4,50
ZIS-150	9,00—20	3,50	4,25
JaG-4. JaG-6	40×8	5,00	6,50
JaAZ-200	12,00—20	4,25	5,50

Ülaltoodud õhurõhu normid on kohuslikud mistahes ilmastiku ja sõidutee seisukorra puhul, täpsusega sõiduautel 0,1 kg/sm² ja veoautotel 0,2 kg/sm².

**AUTODE NING AUTOTRASPORDI TEHNILISTE
VAJADUSTE BENSIINI JA MÄÄRDEAINETE
ÜHTSED KULUNORMID.¹**

Autode margid	Bensiini kulunorm liitrites 100 km sõidu kohta	Autode margid	Bensiini kulunorm liitrites 100 km sõidu kohta
GAZ — A	12,0	GAZ — M-415	
GAZ — AA	20,5	(„Pikap“)	14,5
GAZ — AAA	25,0	ZIS — 101	25,5
GAZ — MM	20,5	ZIS — 5 ja 8	34,0
GAZ — M-1	14,5	ZIS — 110	27,0
GAZ — 67	15,0	ZIS — 16	37,0
GAZ — 51	26,5	ZIS — 6	41,0
GAZ — C-1	21,0	ZIS — 150	38,0
GAZ — 03—30		JaG — 4 ja 6	43,5
(autobus)	20,5	JaS — 8	45,5
GAZ — M-20		„Moskvitš“	9,0
(„Pobeda“)	13,5		

¹ Eesti NSV Ministrite Nõukogu 18. X 1947. a. määrus nr. 778.

Bensiini kulunormid autode jaoks on kindlaks määratud 100 km sõidu kohta nende keskmistes eksploatatsiooni tingimustes, arvestades manööverdämist peale- ja mahalaadimiskohtades.

Autode töötamisel talvisel ajal (november — märts, püsiva temperatuuri juures alla 0°C) võidakse bensiini kulunormi suurendada 10% võrra.

Järelvankriga autode töötamisel antakse bensiini täiendavalt iga järelveetava tonni peale (kaasa arvatud järelvankri enda kaal) järgmisel määral auto täieliku korrasoleku tingimustes:

- a) autodele kandejõuga kuni 2 tonni — kuni 8%;
- b) autodele kandejõuga üle 2 tonni — kuni 6%.

Uute autode ja pärast kapitaalremonti eksploatatsiooni tulnud autode puhul on lubatud bensiini kulunormi suurendada esimesel 1000 km sõidul 5% võrra.

Autode töötamisel stažööridega on lubatud bensiini kulunormi 100 km sõidu kohta tõsta 5% võrra põhinormist.

Õppeautode jaoks määratakse bensiini kulunormid 1 tunni õppesõidu kohta, lähtudes bensiini kulust 10 km sõiduks põhinormi järgi, suurendatud 5% võrra.

Mootoriõli (autooli) kulunorm määratakse kindlaks protsentides bensiini kulunormist:

- a) autode jaoks 4—6% ulatuses sõltuvalt mootori kulumisest;
- b) vahetatavate papp-filterelementidega õlifiltritega varustatud autode jaoks järgmisel ulatuses: kapitaal-

remondist mitte läbikäinud autode jaoks — 3,5%,
kapitaalremondist läbi käinud autode jaoks — 4,5%.

Transmissiooni määrdeainete (nigrool jm.) kulunorm määratakse kindlaks 100 km sõidu peale:

a) autode jaoks ühe veoteljega — 0,8% bensiini kulutamise põhinormist;

b) autode jaoks mitme veoteljega — 1,5% bensiini kulutamise põhinormist.

Konsistentsete määrdeainete (solidool jm.) kulunorm määratakse kindlaks 1% ulatuses bensiini kulunormist 100 km sõidu kohta.

Mootori proovisõiduks sellekohasel alusel (stendil) pärast kapitaalremonti määratakse kindlaks autooli kulu 50% ulatuses mootori õlisüsteemi mahust tingimusel, et vähemalt 50% väljaantud värskest autoolist antakse regeneratsiooni tagasi.

**Tallinna Linna Tööraha Saadikute Nõukogu
Täitevkomitee**

ÜLDKOHUSTUSLIK OTSUS NR. 3.

28. märtsist 1950. a.

TÄNAVLIIKLEMISE KOHTA TALLINNA LINNAS.

1. — Lubada järgmistel tänavatel kõigile liiklusvahendeile ainult ühesuunalist liiklemist:

a) Viru tänaval, alates Stalini väljakust kuni Vene tänavani, Kinga tänaval, Nunna tänaval, alates Suur-Kloostri tänavast kuni Pika tänavani, Pikal tänaval, alates Nunna tänavast kuni Kinga tänavani ja Vanaturu kaelas — suunaga Raekoja poole;

b) Mundi, Dunkri ja Suur-Karja tänaval, alates Väike-Karja tänavast kuni Vana-Posti tänavani — suunaga Raekoja poolt;

c) Hobuse tänaval — suunaga Pikalt tänavalt Laiiale tänavale, Suur-Kloostri tänaval — suunaga Nunna tänavale, Rataskaevu ja Rüütli tänaval — suunaga Võidu väljakule, Müürivahe tänaval, alates Harju tänavast kuni Suur-Karja tänavani — suunaga Suur-Karja tänavale, Vana-Posti tänaval — suunaga Harju tänavale, Toomkooli tänaval — suunaga Lossi plat-

sile, Kallaku tänaval — suunaga Kiriku platsile, Lossi platsil, alates Toompea tänavast kuni Pikkjalani (kirikutaguses osas) — suunaga lossi poole, Valli tänaval alates Viru tänavast kuni Pärnu maantee — suunaga Viru tänav poole, Lenini puiesteel, alates Kreuksi tänavast kuni Maakri tänavani — suunaga Tartu maantee poole, Lenini puiesteel, alates Maakri tänavast kuni Kreuksi tänavani — suunaga Kreuksi tänavale, Aiavilja tänaval — suunaga Narva maanteelt Karu tänavale, Pronksi tänaval suunaga Narva maanteele, Kompassi tänaval suunaga Raua tänavale.

2. — Sulgeda kõigile liiklusvahendeile läbisõiduks järgmised tänavad: Aida, Apteegi, Väike-Kloostri, Laboratooriumi, Munga, Pagari, Sauna, Vaimu, Voorimehe, Müürivahe, alates Suur-Karia tänavast kuni Munga tänavani, Raekoja (Raekoja taga), Sulevimägi, Väike-Karia ja Pikkialg.

3. — Keelata läbisõit kõigile veokitele (veoautodele ja hobuveokitele) järgmistest tänavatest: Võiduväliak, Lenini puiestee, Pärnu maantee, alates Võiduväljakust kuni Viru tänavani, Narva maantee, alates Uus-Sadama tänavast kuni Stalini väljakuni, Veizenbergi, Koidula, alates Rohelisest Aasast, Mäekalda tänaval kuni Leineri tänavani.

4. — Keelata läbisõit kõigile veokitele kella 08.00 kuni 20.00:

a) tänavast, mis asuvad seespool ringi: Estonia puiestee, Võiduväliak, Kaarli puiestee, Toompuiestee, Rannamäe tee, Merepuiestee ja Stalini väljak, välja

arvatud juhud, kus sõidu eesmärk asub eespool tähendatud ringi:

b) Tartu maanteel, alates Stalini väljakust kuni Odra tänavani.

5. — Lugeda magistraaltänavaiks järgmised tänavad: Narva mnt., Tartu mnt., Pärnu mnt., Paldiski mnt., Vabaduse puiestee, Kopli tänav.

6. — Lugeda peatänavaiks järgmised tänavad: Viru tänav, Viktor Kingissepa tänav, Männiku tee, Toompuiestee, Sadama tänav, Mere puiestee, Pirita tee, Tööstuse tänav, Soo tänav, Rannamäe tee, Telliskivi tänav ja Veizenbergi tänav.

7. — Piirata liikumise kiirust 25 km tunnis kõigile jõuvankreile tänavail, mis asuvad seespool ringi: Estonia puiestee, Võiduväljak, Kaarli puiestee, Toompuiestee, Rannamäe tee, Mere puiestee ja Stalini väljak. Märkus: Kui ei ole erimärke kiiruse piiramiseks.

8. — Süüdlasi käesoleva otsuse rikkumises karistatakse administratiivkorras hoiatusega või rahatrahviga viiest kuni saja rublani. Administratiivkomisjonil on õigus karistada süüdlasi üldkohustusliku otsuse rikkumises hoiatusega või rahatrahviga 25—100 rubla suuruses.

Miilitsajaoskondade ülemail on õigus karistada süüdlasi iseseisvalt oma määrusega, hoiatusega või rahatrahviga 15—50 rubla suuruses.

Miilitsateenistujail ja Tallinna Linna TSN Täitevkomitee poolt eriliselt volitatud järelevalvefunktsioo-

nidega isikuil on õigus määrata korrarikkujaile kohapeal rahatrahvi 5 kuni 25 rubla suuruses.

Rahatrahvi kohapeal tasumisest keeldumise korral koostatakse protokoll, mis saadetakse edasi miilitsajaoskonna ülemale. Viimasel on õigus trahvi kõrgendada mitte rohkem kui kahekordseks.

9. — Käesolev üldkohustuslik otsus on antud kaheks aastaks. See jõustub kümne päeva pärast peale avaldamist „Õhtulehes“¹ ja on kehtiv kogu Tallinna linna administratiivpiirkonnas.

10. — Järelevalve käesoleva otsuse üle panna miilitsaorganeile.

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee esimees
HENDRIKSON

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee sekretäri kt.
KANGUR

¹ Avaldatud „Õhtulehes“ 4. IV 50. (Koostaja.)

**Tallinna Linna
Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee**

ÜLDKOHUSTUSLIK OTSUS NR. 5.

15. veebruarist 1949. a., Tallinnas

TRAMMIDE KASUTAMISE KORRA KOHTA.

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee otsustab kehtestada Tallinna linna trammidel järgmise korra:

**I. VAGUNISSE SISSEMINEK JA VAGUNIST
VÄLJUMINE.**

1. Pealetulek ja mahaminek trammi liikumise ajal on keelatud.

2. Sisseminek vagunisse on lubatud ainult vaguni tagumise platvormi parempoolsest uksest.

3. Mootorvaguni esimeselt platvormilt võivad peale tulla suundumisega vagunisse üksnes:

a) Isamaasõja ja tööinvaliidid, kes esitavad Sotsiaalkindlustuse Osakonna tõendi alusel Trammi-Trollibuse Trusti poolt väljaantud kaardi;

b) rasedad naised Trammi-Trollibuse Trusti poolt väljaantud kaardiga ning kodanikud alla 3 a. vanuste sülelastega;

c) Nõukogude Liidu ja liiduvabariikide Ülemnõukogu ning Tallinna linna ja selle rajoonide Tööraha Saadikute Nõukogu saadikud;

d) Nõukogude Liidu kangelased, töökangelased ja ema-kangelased;

e) Tallinna Linna Trammi-Trollibuse Trusti töötajad ja Eesti NSV SM Autoinspeksiooni töötajad kontrolli teostamist õigustava kaardi esitamisel;

f) kodanikud Trammi-Trollibuse Trusti poolt selleks väljaantud kaardi esitamisel.

4. Haakvaguni esimeselt platvormilt võivad peale p. 3 tähendatud isikute veel peale tulla miilitsateenistujad täies vormirõivastuses; isikud operatiiv- ja jahikoertega.

5. Vagunist väljumine on lubatud ainult platvormi esimese parempoolse ukse kaudu.

II. TRAMMIRUUMIDE KASUTAMINE.

6. Trammi mootorvaguni esimesel platvormil võivad viibida ainult isikud, kel on selleks vastav luba, kokku mitte üle kahe isiku, peale selle võivad mootorvaguni esimesel platvormil viibida Trammi-Trollibuse Trusti töötaja või Eesti NSV SM Autoinspeksiooni töötaja kontrolli teostamist õigustava kaardiga.

7. Kaheksa esimest kohta mootorvaguneis on määratud sõja- ja töövõimega, rasedatele naistele ja kodanikele alla 3 a. vanuste sülelastega. Teised sõitjad, kes on istunud neile kohtadele, peavad need vabastama eelistatud isikutele esimesel nõudmisel.

Märkus. Nimetatud isikud võivad esimeselt platvormilt pealetuleku õigust kasutada ainult siis, kui on võimalik vabastada neile ettenähtud istekoht.

8. Trammi ei lubata isikuid:

a) mööbli ja muude suurte esemetega, mille kõrgus ületab vaguni akna alumise ääre ja võtab rohkem ruumi kui kaks seisvat isikut;

b) kellel on kaasas tule- või plahvatusohtlikke esemeid või materjale (bensiin, petrooleum, pakkimata kinolindid jne.);

c) kes kannavad täägiga vintpüsse või teisi torkevaid või lõikavaid esemeid;

d) kellel on räpased, määrdunud rõivad või esemed, mis võivad määrda ja rikkuda teiste sõitjate rõivaid;

e) kellel on kaasas loomi või linde, välja arvatud operatiiv- ja jahikoerad;

f) kes on lausa joobnud olekus.

9. Trammi kasutajatel on keelatud:

a) sõita treppidel, puhvritel ja teistel vaguni välisosadel;

b) suitsetamine, rahurikkumine, mitteametlik jutustamine trammi personaliga;

- c) vaguni reostamine;
- d) uste avamine ja esiplatvormile tulek enne peatust;
- e) kella helistamine ja vaguni pidurdamine, välja arvatud juhul, kus see on tarvilik õnnetuste ärahoidmiseks;
- f) akende avamine ja sulgemine;
- g) aknast ja platvormilt väljakummardumine;
- h) asetada lapsi istmetele seisma;
- i) vaguni ja selle päraldiste rikkumine;
- k) väljuda vaguni tagumise ukse kaudu, välja arvatud trammi lõpp-peatustes.

III. SÕIDU EEST TASUMAKSMINE.

10. Kõik trammi kasutajad on kohustatud vagunisse astumisel tasuma sõidupileti eest või esitama oma sõidukaardi, ootamata konduktori nõudmist.

Sõitja, kes ei esita kontrollimisel sõidupiletit või sõidukaarti, loetakse piletita sõitjaks.

Sõidupilet on maksev ainult selles vagunis ja sellel tariifimaal, kus ta välja antud.

Pileti ja kaardi edasiandmine teistele sõitjatele on keelatud.

Sõitjad, kellel on pagas, mis mõõtudelt käsipakist suurem, peavad ostma pagasipileti, makstes ühe pagasikoha eest 1 rubla.

Koerte vedu on lubatud ainult järelvankris ja koe-
rad peavad olema varustatud suukorviga ning nende
veo eest tasutakse pagasiveo tariifide järgi; miilitsa-

teenistujaga kaasasolevate teenistuskoerte vedu on tasuta.

M ä r k u s: a) sõitja on kohustatud saadud sõidupileti- ja pagasipileti rikkumata alal hoidma kuni sõidu lõpuni ja nõudmisel esitama selle konduktorile, vagunijuhile ja kontrolörile;

b) sõitja, kes esitab katkise või ärakortsutatud sõidupileti, mille numbrit ei ole võimalik kindlaks teha, loetakse piletita sõitjaks.

11. Tasuta trammi kasutamise õigus on:

a) Nõukogude Liidu ja liiduvabariikide Ülemnõukogu saadikutel;

b) Tallinna linna ja selle rajoonide Tööraha Saadikute Nõukogu saadikutel;

c) militsateenistujail täies vormirõivastuses;

d) tuleõrjajail töövormis ja kiivreis sõidul tulekahju kohale;

e) alla 3 a. vanustel lastel, mitte üle ühe lapse koos sõitjaga ja tingimusel, kui nemad ei kasuta eraldi istekonta.

IV. TRAMMI PERSONALI KOHUSTUSED.

12. Trammijuht on kohustatud:

a) peatama trammi kõigis alalistes peatuskohtades ja sõitjate nõudmisel ka peatustes „nõudmise peale“;

b) alustama sõitu peatuskohalt alles pärast konduktori marguannet ja pärast sõitjate väljumist;

c) kontrollima, et sõitjad ei tuleks trammi esimeselt

platvormilt ja ei sõidaks esimesel platvormil, välja arvatud pkt. 3 ja 6 tähendatud juhud.

13. Trammikonduktor on kohustatud:

a) valjult ja aegsasti hüüdma järgmise peatuse nimetuse;

b) kutsuma käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkujaid korrale;

c) näitama nõudmise peale oma numbrit.

V. SÕITJATE VASTUTUSELE VÕTMINE.

14. Süüdlasi käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkmises karistatakse administratiivkorras hoiatusega või rahatrahviga 5—100 rubla suuruses.

Administratiivkomisjonil on õigus karistada eeskirjade mittetäitjaid 25 kuni 100 rubla suuruses; miilitsa-teenistujail ja Tallinna Linna TSN Täitevkomitee poolt eriti volitatud järelevalvefunktsioonidega isikuil on õigus kohapeal määrata rahatrahvi eeskirjade rikkujatele 5—25 rubla suuruses.

Rahatrahvi kohapeal tasumisest keeldumise puhul saadetakse protokoll edasi miilitsaülemale, kellel on õigus trahvi kõrgendada mitte rohkem kui kahekordseks.

Trahvi tasumise kohta antakse välja trahvimaksjale vastav kviitung (trahvipilet).

15. Isikutelt, kes on süüdi vaguni, selle inventari või päraldiste rikkumises, nõuab konduktor peale selle veel sisse tekitatud kahju kindlaks-määratud hindade alusel, andes vastu sellekohase kviitungi.

Kahjude tasumisest keeldumise korral nõutakse need sisse kohtukorras.

16. Vanemaid, kelle lapsed sõidavad treppidel, puhvritel või muudel trammi välisosadel, karistatakse vastava määruse alusel.

17. Järelevalve käesoleva üldkohustusliku otsuse täitmise üle panna miilitsaorganitele ja Tallinna Linna Trammi-Trollibuse Trustile.

Järelevalve teostajail on õigus korrarikkujaid trammilt eemaldada ja tarbe korral peatada trammi nende jälitamiseks.

VI. LÖPPEESKIRJAD.

18. Käesolev üldkohustuslik otsus on antud kaheks aastaks. See jõustub kümne päeva pärast peale avaldamist „Õhtulehes“¹, samast ajast kaotab kehtivuse Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üldkohustuslik otsus nr. 17 — 14. oktoobrist 1947. aastast (avaldatud „Õhtulehes“ 24. okt. 1947. a. nr. 250).

19. Käesolev üldkohustuslik otsus on kehtiv kõigil Tallinna linna territooriumil liikuvatel trammidel.

(A. HENDRIKSON)

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee esimees

(L. HAMMER)

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee sekretär

¹ Avaldatud „Õhtulehes“ nr. 51, 3. III 1950. (Koostaja.)

Tallinna Linna
Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee

ÜLDKOHUSTUSLIK OTSUS NR. 6

22. veebruaril 1949. a., Tallinnas

AUTOBUSTE KASUTAMISE KORRA KOHTA

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee otsustab kehtestada Tallinna linnas liikuvail autobustel järgmise korra:

I. AUTOBUSESSE MINEK JA VÄLJUMINE.

1. Pealetulek ja mahaminek autobuse liikumise ajal on keelatud.

2. Autobusesse minek on lubatud tagumise ukse kaudu ja ainult peatuskohtades, mis märgistatud tähistega „Autobuste peatuskoht“; autobustele, mis varustatud ainult ühe uksega, lubatakse reisijate sisseminek siis, kui on lõppenud reisijate väljumine autobusest.

3. Sissemineku õigus väljaspool järjekorda autobusesse on:

a) NSV Liidu ja liiduvabariikide Ülemnõukogu saadikutel;

b) Nõukogude Liidu kangelastel, töökangelastel ja ema-kangelastel;

c) rasedatel naistel ja isikutel alla 3 aasta vanuste sülelastega;

d) invaliididel Autotranspordi Peavalitsuse poolt väljaantud kaardi esitamisel.

4. Punkt 3 lit. c ja d märgitud isikutele on eraldatud 6 esimest kohta, arvates autojuhi kabiinist. Teised sõitjad, kes istunud neile kohtadele, peavad need vabastama eelistatud isikute esimesel nõudmisel.

5. Väljumine on lubatud ainult eesmise ukse kaudu, autobuse lõpp-peatustes ka tagumisest uksest.

6. Autobuse jõudmisel lõpp-peatuskohta on kohustatud kõik sõitjad autobusest väljuma. Isikud, kes soovivad sõita tagasisuunas, on kohustatud kasutama üldist järjekorda.

II. SÕIDU EEST TASUMAKSMINE.

7. Sõitjad on kohustatud autobusesse sisseminemisel tasuma sõidupileti eest või esitama sõitu õigustava dokumendi, ootamata konduktori nõudmist.

8. Konduktori poolt müüdid piletid on maksavad ainult samal autobusel ja samal marsruudil ühekordse sõidu puhul; pileti edasiandmine teisele on keelatud, edasiantud pilet loetakse maksvusetuks.

M ä r k u s. Autobuse riknemisel või mitteedasisõitmisel piletid on kehtivad teistel samal marsruudil sõitvatel autobustel, kusjuures ümberistumine teisele autobusele peab toimuma konduktori juuresolekul, kes need piletid müüs.

9. Sõitjale müüdnud pileti eest raha ei tagastata, kui sõitja loobub sõidust.

10. Sõitja on kohustatud piletit alles hoidma kuni autobusest väljumiseni ja esitama selle konduktori või kontrolöri esimesel nõudmisel. Sõitja, kel ei ole kontrollimisel piletit ega sõitu õigustavat dokumenti, loetakse piletita sõitjaks. Sõidupilet, mis ei võimalda kontrollimist (kortsutatud, puruks rebitud jne.), loetakse kehtetuks.

11. Tasuta sõidu õigus autobusel on:

a) NSV Liidu ja liiduvabariikide Ülemnõukogu saadikutel;

b) alla 5 a. vanustel lastel, mitte üle ühe lapse koos sõitjaga ja tingimusel, kui nad ei kasuta eraldi istekohta;

c) liiniteenistuse töötajail Autotranspordi Peavalituse poolt väljaantud tunnistuse esitamisel.

III. AUTOBUSE RUUMIDE KASUTAMINE.

12. Autobusesse ei lubata isikuid:

a) suurte kogukate esemetega, mis takistavad teiste sõitjate läbikäiku ja pakkidega, mille mõõtmed ei

vasta käesoleva juhendi p. 14 ja 15 ettenähtud tingimustele (mõõtmetele);

b) kellel on kaasas tule- või plahvatusohtlikke esemeid või aineid (bensiin, petrooleum, pakkimata kinolindid jne.);

c) kes kannavad täägiga vintpüsse või teisi torkavaid või lõikavaid esemeid;

d) kellel on kaasas loomi või linde;

e) kes on lausa joobnud olekus.

13. Autobuses sõitjaile on keelatud:

a) autobusesse minek ja väljumine liikumise ajal;

b) sõitmine autobuse trepiastmetel ja välisosadel;

c) sisseminek peale konduktori keeldu;

d) suitsetamine, rahurikkumine ja mitteametlik jutuaajamine autobuse personaliga;

e) autobuse reostamine ja lõhkumine;

f) asetada lapsed jalgedega istmetele;

g) avada uksi ja aknaid ning neid sulgeda ilma konduktori loata;

h) välja riputada või loopida autobusest esemeid.

IV. PAGASI KAASAVÕTMINE.

14. Autobustesse, mis liiguvad siselinna liinidel, võib sõitja kaasa võtta käsipakke raskusega kuni 8 kg, hoides seda käes või asetades enese põlvedele. Käsi-paki eest eritasu ei võeta.

15. Autobustesse, mis liiguvad linnalähedastel liinidel, lubatakse igal täissõitjal kaasa võtta, peale käsi-

paki, pagasit raskusega kuni 16 kg, kusjuures seda pagasit ei või paigutada istekohtadele.

Pagasi veo eest tasutakse reisijateveo tariifide alusel.

V. AUTOBUSE PERSONALI KOHUSTUSED.

16. Konduktor on kohustatud:

a) kuuldavalt teatama iga järgmise autobuse peatuskoha nimetuse;

b) kontrollima sõitjatel pileti olemasolu;

c) kutsuma korrale käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkujaid;

d) sõitja nõudmisel ütleva oma nime.

17. Autobuse juht on kohustatud:

a) peatama autobuse kõigis alalistes peatuskohtades ja sõitjate nõudmisel ka peatuses „nõudmise peale“;

b) alustama sõitu peatuskohalt pärast sõitjate väljumist autobusest ja peale konduktori märguannet;

c) kontrollima, et sõitjad ei riku käesoleva üldkohustusliku otsuse punkte 1, 2, 5 ja 6.

VI. SÕITJATE VASTUTUSELE VÕTMINE.

18. Süüdlasi käesoleva üldkohustusliku otsuse rikkumises karistatakse administratiivkorras hoiatusega või rahatrahviga 5—100 rubla suuruses.

Administratiivkomisjonil on õigus karistada süüdlasi üldkohustusliku otsuse rikkumises 25—100 rubla

suuruses; miilitsateenistujail ja Tallinna Linna TSN Täitevkomitee poolt eriti volitatud järelevalvefunktsioonidega isikuil on õigus kohapeal määrata rahatrahvi eeskirjade rikkujale 5—25 rubla suuruses.

Rahatrahvi kohapeal tasumisest keeldumisel saadetakse protokoll edasi miilitsaülemale, kellel on õigus trahvi kõrgendada mitte rohkem kui kahekordseks.

Trahvi tasumise kohta antakse välja trahvimaksjale vastav kviitung (trahvipilet).

19. Isikutelt, kes on süüdi autobuse, selle inventari või päraldise rikkumises, nõuab konduktor peale selle veel sisse tekitatud kahju kindlaksmääratud hindade alusel, andes vastu sellekohase kviitungi.

Kahjude tasumisest keeldumisel nõutakse need sisse kohtukorras.

20. Järelevalve käesoleva üldkohustusliku otsuse täitmise üle panna miilitsaorganitele.

Järelevalve teostajail on õigus korrarikkujaid autobusest eemaldada ja tarbe korral peatada autobus nende jälitamiseks.

VII. LÖPPEESKIRJAD.

21. Käesolev üldkohustuslik otsus on antud kaheks aastaks. See jõustub kümne päeva pärast peale avaldamist „Õhtulehes“¹ ja on kehtiv kõigil Tallinna linna territooriumil liikuvail autobustel.

(A. HENDRIKSON)

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee esimees

(L. HAMMER)

Tallinna Linna TSN Täitevkomitee sekretär

¹ On avaldatud „Õhtulehes“ 8. III 49 nr. 56 (1342).
(Koostaja.)

SISUKORD:

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ministrite
Nõukogu määrus

Kõigile liiklusvahendite juhtidele jne.

Liiklemise eeskirjad

Eesti NSV teedel ja tänavail liiklemiseks

Üldeeskirjad	8
Valgusfoori ja militsionääri-reguleerija märgu- anded	9
Jalakäijate ja liiklusvahendite kasutajate kohused	17
Rongkäikude, kolonnide ja sõjaväeosade liik- lemine	20
Liiklusvahendite juhtide kohused	22
Liiklusvahendite juhtide märguanded	27
Liikumise kiirus	28
Liiklusvahendite paiknemine sõitmisel tänavail ja väljakuil	30
Sõitmine ristteedel	34
Liiklusvahendite pöörded ja tagurpidisõit	38
Möödumine eesliikujast	40
Sõitmine trammiteedel	42
Möödumine trammi peatuskohtadest	43
Raudtee-ülesõidukohad	44
Peatumine ja parkimine	46
Liiklemine tihedas udus	49

Õppesõidud	50
Pukseerimine	52
Inimeste vedu veoautodel	53
Kergestisüttivate ja muude ohtlike ainete vedu	55
Reisijate vedu trammides, trollibustes ja	
autobustes	58
Sõit jalgrattal	59
Hobuliiklusvahendite ja käsikäruude liiklemine	61
Mehaaniliste liiklusvahendite tehniline seisukord	62
Mootorsõidukite valgustus	65
Liiklusvahendite gabariit ja kaal	68
Täiendavad liiklus-jälgeoleku eeskirjad	69
Numbrimärgid ja pealkirjad liiklusvahendil	71
Teekonnalehed	73
Bensiinivõtmine bensiinjaamas	75
Transpordi-ettevõtete juhatajate kohused	77
Liiklusvahendite liikumine õhuuhu olukorras	78
Vastutus liiklemise eeskirjade rikkumise puhul	79

**Eesti NSV teedel ja tänavatel
ülesseatavate liiklusmärkide kirjeldus**

Hoiatusmärgid	82
Keelumärgid	83
Osutavad märgid	89

L I S A D

1) NSVL RKN määrus nr. 352 autojuhtide üksikväljaõppe kohta	93
2) Jõuvankrijuhtide katsetamine	97
3) Jõuvankrite arvestamine	102
4) Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr. 738	107

5) Etüleeritud bensiiniga töötavate autode eksploatatsiooni ja remondi puhul vajaliku ohutustehnika kohta	112
6) NSV Liidus eksploateeritavate autode kum-
mide siserõhu normid	116
7) Autode ning autotranspordi tehniliste vaja-
duste, bensiini ja määrdeainete ühtsed
kulunormid	117
8) Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üld-
kohustuslik otsus nr. 3 tänavliiklemise
kohta Tallinna linnas	120
9) Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üld-
kohustuslik otsus nr. 5 trammide kasuta-
mise korra kohta	124
10) Tallinna Linna TSN Täitevkomitee üld-
kohustuslik otsus nr. 6 autobuse kasutamise
korra kohta	131

Koostaja P. Hõrak.

Vastutav toimetaja L. Zupsmann.

Keeleline toimetaja M. Tedre.

Tehniline toimetaja K. Einberg.

Ladumisele antud 4. III 1950. Trükkimisele antud 15. VI 1950.
Trükiarv 15 000. Paber 60×92, 1/32. Trükipoognaid 4,375.
Arvutuspoognaid 5,02. MB-05334. Trükikoda „Kommunist“,
Tallinn, Pikk tn. 2, Tellimise nr. 1095.

Rbl. 2.75.

На эстонском языке.

Правила движения по улицам и дорогам
Эстонской ССР.

LIIKLUSMÄRGID

A. HOIATUSMÄRGID

1. Raudtee-
ülesõidukoht

2. Risttee

3. Kurv

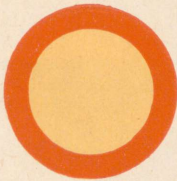

4. Oht

B. KEELUMÄRGID

1. Sissesõit
keelatud

2. Läbisõit
keelatud

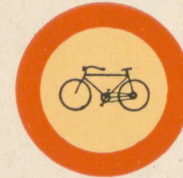
3. ja 4. Autodele tee
suletud

5. Mootorratastele
tee suletud

6. Hobuliiklus-
vahenditele
tee suletud

7. Jalgratastele
tee suletud

8. Kahte liiki
liiklusvahenditele
tee suletud

9. Piiratud
kiirus

10. Peatumine
keelatud

11. Parkimine
keelatud

12. Möödasõit
keelatud

13. Helisignaali
andmine
keelatud

14. Piiratud
kõrgus

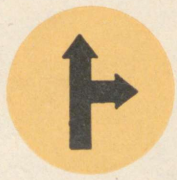

15. Piiratud
koormus

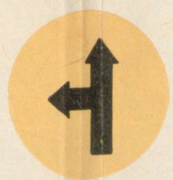
C. OSUTAVAD MÄRGID

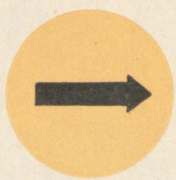
1. Liiklemine
lubatud
ainult
otsesuunas

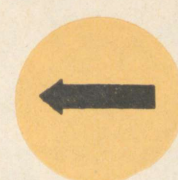
2. Liiklemine
lubatud
ainult otse
ja paremale

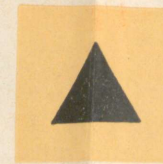
4. Liiklemine
lubatud
ainult otse
ja vasakule

4. Liiklemine
lubatud
ainult paremale

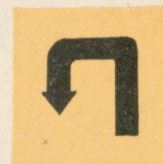
5. Liiklemine
lubatud
ainult vasakule

6. Ettevaatust
jalakäijad

7. Parkimiskoht

8. Liiklusvahendite
ümbepööramise
koht

ÕIENDUS.

Lk. 120—122 toodud Tallinna linna tänavate nimetustest on muudetud alljärgnevad:

Dunkri — Eduard Vilde; Kaarli puiestee — Suurovi puiestee; Nunna — Vaksali; Tondi — A. Matrosovi; Rüütli — Rataskaevu; Kiriku — Raamatukogu; Kiriku plats — Raamatukogu plats; Rahukohtu — Rahvakohtu; Suur-Kloostri — Nooruse; Väike-Kloostri — Vaksali põik; Vaimu — Vana; Munga — Määrivahe; Kopli — Kalinini.

A-18545

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00449406 0

Rbl. 2.75